

**Bijlage 7 bij het boek “Het fort Sint Anna in de polder van Namen” van J.M.G. Leune
Aantekeningen uit de resoluties van en de ingekomen stukken bij de Gecommitteerde
Raden van Zeeland betreffende het fort St. Anna in de polder van Namen en de
omgeving daarvan, 1632-1717¹**

**Bron: Zeeuws Archief, arch. Staten van Zeeland en hunne Gecommitteerde Raden, inv.
493-725 en 1247.1-1330.²**

18-7-1632

Graaf Willem van Nassau en de heer [Johan] De Knuijt hebben op 17 juli jl. bericht dat de vijand het fort St. Anna in de polder van Namen heeft overgegeven nadat op dit fort ca. 150 kanonschoten waren afgevuurd. Er werden 11 metalen stukken aangetroffen, te weten 5 Mansfelders, 3 halve cartouwen en 3 drielingen. Voorts ca. 85 tonnen kruit en een redelijke hoeveelheid levensmiddelen (inv. 493, fol. 18 v).

24-7-1632

Commies Pieter de Gomme [werkzaam te Lillo] wordt gelast zich te begeven naar de onlangs door graaf Willem van Nassau-Siegen veroverde forten Kruisschans, St. Jacob, Stoofgat, Hoogerwerf en St. Anna in de polder van Namen en een inventaris te vervaardigen van alle geschut, munitie, levensmiddelen en andere zaken aldaar die veroverd zijn op de vijand (inv. 493).

4-9-1632

De declaratie van Willem Adriaensen, smid te Lillo, wegens diverse werken op de Kruisschans, St. Anna, Hoogerwerf enz. ad £ 122:6:6 in handen gesteld van raadsheer Cocq om deze nader te onderzoeken (inv. 493).

15-9-1632

Vanuit Maastricht schrijft prins Frederik Hendrik de GR dat de veroverde forten Hoogerwerf, St. Anna en Kruisschans “*defectueus*” zijn. Er ontbreekt veel. Het zijn “*seer importante plaetsen*”. Het is van belang dat de defecten vóór het a.s. winterseizoen zijn verholpen. Hij verzoekt de GR “*de sorge dienaengaende serieuselijck te behertigen en in de meest mogelijcke diligentie ordre te stellen*” en ervoor te zorgen dat deze forten worden voorzien van de noodzakelijke vivres en ammunitie.³

¹ Deze aantekeningen zijn overwegend ontleend aan eerder gepubliceerde aantekeningen over (compilaties van) besluiten van de Gecommitteerde Raden van Zeeland (kortweg: de GR) betreffende de Scheldeforten Lillo en Liefkenshoek en hun omgeving met in begrip van hun steunforten; zie: <http://www.hanleune.nl/lillo-en-liefkenshoek/156-lillo-en-liefkenshoek-bronbewerkingen-boek-3a-3b-en-3c>. Deze (meeromvattende) aantekeningen zijn overwegend vervaardigd door Huib Uil (betreffende de periode 1586-1633), Dick Hart (betreffende de periode 1633-1687) en Jeroen Padmos (betreffende de periode 1688-1718). Ze zijn door mij (Han Leune) geredigeerd en hier en daar geannoteerd. Volledigheid wordt niet gepretendeerd. De resoluties van de Gecommitteerde Raden betreffende de overziene periode (1632-1717) zijn niet geïndexeerd. Het traceren van resoluties die specifiek betrekking hebben op een bepaalde persoon, locatie of gebeurtenis is dus niet eenvoudig. Pas vanaf het jaar 1719 bestaan indexen op de marginalen van de resoluties van de Gecommitteerde Raden van Zeeland. Voor het onderzoek naar de geschiedenis van het fort St. Anna in de polder van Namen waren deze indexen niet meer relevant, gegeven het verdwijnen van het fort in 1718. De toegevoegde (ingevlochten) aantekeningen uit de bij de Gecommitteerde Raden ingekomen stukken (die betreffende de door mij onderzochte periode evenmin zijn geïndexeerd) zijn deels reeds verspreid gepubliceerd in mijn boek over de Scheldeforten Lillo en Liefkenshoek (vooral in boekdeel 1) en deels in mijn boek over het fort Sint Martijn op Hoogerwerf (met name in deel 2). Aanvullende (nog niet eerder door mij gepubliceerde) gegevens zijn vooral ontleend aan de ingekomen stukken betreffende de periode 1665-1717.

Voor de reconstructie van gebeurtenissen op het fort St. Anna zijn de resoluties van en de ingekomen stukken bij de Gecommitteerde Raden van Zeeland betreffende de periode 1632 tot en met 1635 als bron van bijzondere betekenis omdat in andere archivalia nauwelijks gegevens over het fort in dat tijdvak zijn aangetroffen. Het oudste bewaard gebleven inspectieverslag van de Raad van State betreffende het fort stamt uit maart 1636 (zie bijlage 4).

² De inventarisnummers zijn per resolutie en per ingekomen brief tussen haakjes afzonderlijk vermeld.

³ ZA, SZ, inv. 1247.1.

14-10-1632

De GR besluiten dat de classis Tholen zich tot de Raad van State mag wenden over de bediening van het evangelie op de veroverde forten.⁴

2-11-1632

Jacob van Berchem, vertegenwoordiger van het gewest Zeeland in de Raad van State, bericht de GR dat naar het fort Kruisschans gezonden zal worden: 5 lasten rogge (te malen in Liefkenshoek, als de commandeur aldaar dit goedvindt), 4000 pond kaas en 135 tonnen bier van fl. 3. Idem naar het fort St. Anna, boven de 30 tonnen beschuit die daar reeds zijn, waarvan de helft naar het fort Kruisschans gezonden zal worden (inv. 1247.1).

21-12-1632

Het rekest van Jan Verstraet [Verstraeten], schipper op het fort St. Anna, om de vaart van St. Anna op Lillo en Liefkenshoek alsmede de naastgelegen forten te mogen onderhouden wordt afgewezen (inv. 493).

25-1-1633

Besloten wordt andermaal de commiezen in de vloot te Lillo aan te schrijven om over te zenden de originele akten van alle toegelaten schippers varend van Lillo, St. Anna, Keetenisse, de Polder van Namen, Ossenissee enz., de grootte van de lasten van hun schepen en hun woonplaatsen (inv. 493).

7-4-1633

Cornelis Janssen, aannemer van de kruittoren in het fort van St. Anna, wordt ordonnantie verleend van 75 pond Vlaams wegens de derde en laatste termijn van de aanneemsom (inv. 493).

8-6-1633

Beraadslaagd wordt over een klacht van kapitein [Adolph] Porquijn. Bij brief van 4 juni werd besloten commandant Hoeijmaecker op te dragen kapitein Seijs onder te brengen in het kapiteinslogement te Liefkenshoek waarin de bagage van Porquijn is geborgen. Hij kan die evenwel niet onderbrengen in het fort van de Polder van Namen. Besloten het genomen besluit te handhaven. Porquijn zal zich mogen [moeten] behelpen met het logement van de luitenanten of vaandrigen te Liefkenshoek (inv. 493).

Juni 1633, fol. 321 v

Ontvangen een brief van vice-admiraal Hollaer waarin hij verzoekt dat de drie oorlogsschepen, afkomstig uit Holland 'elck met thien off twaelf musquettieren mochten werden voorsien'. Dit wordt goed bevonden. Commandeur Broucsaut dient de gevraagde manschappen uit de garnizoenen te zenden naar de schepen en daarnaast dertig musketiers in de polder van Namen te legeren (inv. 493).

25-6-1633, fol. 325

De ingelanden van Ossenissee, Hontenissee en de polder van Namen krijgen toestemming hun graan naar Antwerpen te vervoeren door 'de vlote van Lillo', op voorwaarden van recherche, betaling voor het recht van licentie 'als sij gewoon sijn geweest...' (inv. 493).

5-7-1633, fol. 6

Commandant Hooijmaecker wijst in een brief op de bezetting van 'Hoogerwerve en Stooffgat'. Commandeur Broucsaux zal worden aangeschreven dat hij erop toeziet dat er geloot wordt tussen de kapiteins Van den Ende en Nicolai 'liggende in schepen voor de polder van Namen' wie van hen kapitein Berendrecht zal aflossen. Kapitein Berendrecht wordt bevel gegeven zich met zijn compagnie te begeven naar het fort St. Anna (inv. 494).

13-7-1633

De ligging van de Staatse oorlogsschepen nabij de Schelde is als volgt: Marinus Hollare bij de Kruisschans; Geeraert Hollare idem; Jan de Cock bij Lillo; Mathijs Warwijck in het gat van [niet ingevuld, verm. Oordam] bij de Couwensteinsedijk; Jan (van) Reghemorter en Frans Jacobs in het Gat van Saftinge [bij het fort St. Anna] (inv. 1248).

25-7-1633, fol. 19 v

Commandeur Broucsault wordt gelast schipper Adriaan Nobel uit Vlissingen, liggende met zijn schip bij de polder van Namen, uit zijn dienst te ontslaan, mits Nobel vervanging regelt door een schip van dezelfde grootte (inv. 494).

⁴ Idem, inv. 493, 14-10-1632.

3-8-1633, fol. 26

Aannemer Thobias de Mulder heeft op 27 juni 1633 fl. 13911-3-4 gekregen voor de aangenomen werken in de polder van Namen. De kosten van werken aan het fort St. Anna in de polder van Namen worden in mindering gebracht op de quota van de Staten-Generaal.

De Staten-Generaal stemmen ermee in het geld 'ten laste vanden Lande te doen negotieren op gewoone interest door d'hr ontfangen Generael Brouwer' (inv. 494).

23-8-1633, fol. 45v

Een brief van de commandeur Broucsault van 21 augustus waarin hij meldde dat ingenieur Vleughels op het fort St. Anna was gearriveerd. Hier moet hij op last van de Raad van State aan de andere zijde van het gat van Saeftinge een redoute te bouwen van 'negen roeden vierkant groot'. Commandeur Broucsault krijgt toestemming om een of twee betrouwbare personen aan te wijzen die de uitrustingen en de bewegingen van de vijand in Antwerpen nauwlettend zullen volgen en van tijd tot tijd hier bericht over geven aan de commandant die op zijn beurt de Raden op de hoogte zal stellen (inv. 494).

29-8-1633, fol. 49

Er worden patenten uitgegeven voor de compagnieën van Jacques Broucsault, Severijn Hoijmaecker, Jonkheer Hendrick van Serooskercke, Pieter Alvares genoemd Hoijmaecker om zich te voegen bij de troepen van graaf Willem [Willem van Nassau-Siegen] 'om des selfs naeder ordre te verwachten en dat boven de compagnieën die graef Willem ontboden heeft soo uut Vlaenderen als den polder van Namen' (inv. 494).

30-8-1633, fol. 49

Goes wordt aangeschreven om de schepenen [schepen?] bij Broucsault naar de polder van Namen te zenden (inv. 494).

19-9-1633, fol. 58

Ontvangen een brief van kapitein Cromstrien van Lillo waarin hij waarschuwt 'dat den vijandt met sijn chaloupen en schepen wel ijetwes mochte attenteren op onse forten aldair, ende datse wel mochten geschut brengen inden Doel om te doen deslogeren de schepen liggende op wacht voor de Cruijsschance'. De Raden sturen een expresse-bode naar generaal graaf Willem van Nassau 'met versouck dat hij wil senden naer sijn garnisoen den commandeur Severijn Hoijmaecker met twee compaignien soldaten', om ingezet te worden waar de nood het hoogst is. Verder wordt hij verzocht twee compagnieën naar het fort in de polder van Namen te sturen, 'midts datmen t'allentijden den noot sulcx vereijshende de selve compaignien terugge sal seijnden' (inv. 494).

5-10-1633, fol. 71

Ontvangen een missive van kapitein Buvrij. Omdat kapitein Wassij in gebreke blijft krijgt commandeur Broucsault het commando over het fort St. Anna met 'advijse ende goetvinden van geheelen crijgsraedt wiert gedesereert aenden capiteijn Wassij'. Kapitein Buvrij was niet in het fort aanwezig, anders had hij, zo stelt hij, volgens krijgsgebruik het commando gekregen. De heren Raden zien echter geen redenen enige veranderingen te doen (inv. 494).

10-10-1633, fol. 81

Gelezen een brief van commandeur Jacques Broucsault waarin hij de Raden op de hoogte stelt van de vijandelijke bezettingen in het land van Waes.

De (monster)commissarissen Honich en Van den Brande krijgen opdracht om de compagnieën die zijn gelegerd in St. Anna, Lillo, Liefkenshoek en andere forten bij de Schelde te monstren. Zij worden tevens gelast uit te vinden hoeveel volk er aanwezig is op de redoutes in de polder van Namen. De commandant van St. Anna wordt gelast de twee commissarissen van een behoorlijk konvooi te voorzien (inv. 494).

19-10-1633, fol. 86 en 86 v

Er wordt overlegd of de forten Hoogerwerve en Stoofgat niet voortaan door 'gecommandeert' volk bezet kunnen worden in plaats van een hele compagnie, wisselend van maand tot maand. Vooralsnog geven de raden de voorkeur aan de bestaande situatie aangaande de bezetting van de forten 'waer van den commanderen Hoijmaecker bij missive sal werden verwitticht met last sich dair naer te reguleren'.

Er zal een missive naar de prins worden gestuurd met het voorstel of het niet goed is de forten bij 'touren van maenden werden beset' en niet alleen door compagnieën 'staende op de repartitie deser provintie liggende op Lilloo, Liefkenshouck, Cruijsschansse ende st Jacob' maar ook door andere compagnieën gelegerd bij de voorschreven forten, en daarnaast ook door alle compagnieën gelegerd bij St. Anna in de polder van Namen (inv. 494).

28-10-1633, fol. 100 v

De heer de Cocq geeft een verslag over de declaratie van Michiel Gillissen 'gewesen s'Landts timmerman tot Lilloo'. De declaratie bestaat uit drie 'statuïjten'. Het eerste deel omvat de werken aan fort St. Anna op last van commandant Broucsault, zonder dat deze hierover orders heeft gekregen van de Raden. Het tweede deel betreft daggelden. Het laatste deel betreft de geleverde materialen. De declaratie zal worden onderzocht door een neutrale timmerman of houtkoper 'die de heren van de Raede sal berichten wat ijder poorte van hout in de voorschreven declaratie begrepen ten tijde vanm leveringhe heeft gegolden', aan de hand van de gemaakte fortten Haultain en Carreij worden de daggelden bepaald die de timmerlieden op dat moment genoten 'omme het eene ende andere ghesien gedaen te werden als naer behooren' (inv. 494).

30-10-1633, fol. 102

Ontvangen een brief van prins Frederik Hendrik, waarin hij meldt de fortten Lillo, Kruisschans, St. Anna en Philippine te zullen bezoeken en te beslissen wat hij nodig acht 'tot conservatie van de selve'. De heren Cocq, Huijssens en De Kuuijt worden gecommiteerd en geautoriseerd met 'advijns ende goetvinden van sijne hochgemelten Excellentie alles te helpen resolveren aengaende het gene de conservatie vande voorn. fortten als oock van demolitie van eenighe van deselve in t'geheel ofte ten deele ten meesten diensten vanden Lande noodich soude mogen bevonden werden' (inv. 494).

11-11-1633

Prins Frederik Hendrik besluit het volgende: de compagnieën die tegenwoordig liggen of gelegd zullen worden op de fortten Lillo, Liefkenshoek, Kruisschans, St. Jacob, Oud-Lillo, 't Luys, Blauwgaren, Frederik Hendrik en St. Anna, van welke natie of ter repartitie van wie dan ook, zullen per maandelijkse beurt met een compagnie tevens ("*tseffens*") de fortten Hoogerwerf en Stoofgat dienen te bezetten, volgens opdracht van of vanwege de Staten van Zeeland, tot nader order (inv. 1248).

15-11-1633, fol. 118-119

Gelezen een remonstrantie van commandeur jonkheer Jacob de Chantraine, 'gesegt Broucsault' waarover het volgende is beslist.

Willem Cornelissen krijgt een jaarvergoeding voor 'het gade slaan van s'Landts chaloupen in den polder van Namen tot twee guldens ter weeke'.

Marinis Cornelissen krijgt een zelfde bedrag voor de periode van 12 augustus tot heden. Het geld komt boven op de gage van Willem en Marinis Cornelissen dat zij genieten dienende in de compagnie van Broucsault. Het bedrag is veel hoger dan dat met deze taak verdiend kan worden. 'Is goetgevonden dat voor het toecomme het voors. tractement ende pajje sal cesseren.'

De commandant krijgt een bedrag van £ 8:6:8 'over remboursement van gelijke somme', die aan Pieter Capproen is toegezegd en door hem is uitbetaald. Verder krijgt de commandant een bedrag van 'zes ponden, dertien schellingen vier grts Vlaams', de gangbare vergoeding voor een nieuw vendel. Tenslotte als de werklieden uit de polder van Namen zijn vertrokken 'ende dat geweten sal sijn dat bij faute van schepen ofte schuijten den remonstrant in sijne correspondentien ten dienste vanden Lande niet gedient can sijn zal hierop naerder werden geleth' (inv. 494).

16-11-1633, fol. 121

De toelage voor Marinis Cornelissen van twee gulden per week voor 'het bewaeren' van de sloepen in de polder van Namen is goedgekeurd.

De commandant [Broucsault] krijgt ordonnantie over de som voor Pieter Capproen, schipper te Moervaert.

Het laatste punt betreft een verzoek van de commandant met betrekking tot de 'faute van schepen ofte schuijten'. Hij betwijfelt of het nodig is om hierover de prins [steeds] op de hoogte te stellen, terwijl deze daar expres om heeft gevraagd. Voor de periode van drie maanden krijgt commandant Broucsault een toelage van twee gulden per week 'omme daermede te onderhouden eene schuijtte waervan de schippers nae gewoonte onder sijne compagnie sullen werden gepasseert' (inv. 494).

11-12-1633, fol. 142

Kapitein Buvrij, bij afwezigheid van kapitein Broucsaut bevelhebber op het fort St. Anna, is zonder verlof naar Arnemuïden vertrokken, voordat Broucsault terug was en zal daarover dinsdagmorgen gehoord worden (inv. 494).

13-12-1633, fol. 142

Gelezen een brief van commandeur Broucsault over de bewegingen van de vijand 'tot Hulst ende in t 'Land van Waes waerop geen deliberatie is gevallen' (inv. 494).

2-3-1634, fol. 217

Dijkgraaf Jan Wielandt krijgt een som van £ 41:5 Vlaams voor het leveren van 2750 bossen stro aan negen compagnieën soldaten gelegerd in het fort St. Anna in het jaar 1632 'volgens de attestatie vanden commanderende Broucsault' (inv. 494).

13-3-1634, fol. 222

Kapitein Buvrij, commandeur van fort St. Anna bij afwezigheid van commandeur Broucsault, schrijft de Raden met betrekking tot de zaak van twee 'landtluiden uut Hollant' die wonen in de polder van Namen. Zij bezoeken de kerk van St. Anna en hebben hun kinderen daar laten dopen. Zij hebben zich in Hulst [dat op dat moment niet in Staatse handen was] moeten verantwoorden voor de beoefening van hun religie. De kapitein vraagt advies wat hij moet doen of laten in deze zaak. De Raden besluiten een kopie naar de gedeputeerden 'ter vergaderinge van haer Hoge Mogendheden toe te senden ten eijnde daerop soude moghen werden gedisponeert als naer behooren'. Voorts zullen de schout en schepenen, alsmede de pastoor van de polder van Namen worden aangeschreven 'dat sij respectievelijck sullen hebben te besorgen dat de voorschreven Landtsaten ter oorsacke vande exercitie vande gereformeerde religie blijven ongemolesteerd ende alle begonnen ofte beginnen procedueren geschorst, ofte anders ende bij faute vandien datmen het selve tot hunnen laste sal verhalen'. De gedeputeerden en kapitein Buvrij zullen hierover worden verwittigd (inv. 494).

24-3-1634, fol. 224

In een remonstrantie vermeldt commandeur Broucsault het volgende.

De opzichter van de sloepen op het fort van St. Anna, Marinus Cornelissen, is door de Staten van Zeeland boven op zijn gage als soldaat een traktement toegezegd van twee gulden per week voor de periode van drie maanden, ingegaan op 15 november 1633. De periode kwam op 15 februari 1634 ten einde, maar de commandeur heeft tot dusverre vanwege het landsbelang de extra toeslag gecontinueerd. Hij vraagt 'dat d'acte daer van voordesen gedepecheert mochte werden geprolongeert'.

Voor een schipper is eveneens een traktaat betaald door de commandeur. Mede dat hierdoor de 'extraordinaire onkosten die den aengaende gedragen moeten werden onghelijck veel meer belooopen'.

De commandeur heeft bovenop de toegezegde som aan Pieter Capproen, tegenwoordig wonende in de polder van Langedam, honderd en vijftwintig guldens betaald voor het verkennen van het land van Waes 'van t' Sas af tot Antwerpen toe, wiens advijsen zijne Excellentie mede U Edele Mogendheden van tijt tot tijt bij mij aengedient sijn geweest'. De commandeur vraagt of de Raden dit voorschot willen vergoeden, omdat het betalen hiervan ten dienste van het land was (inv. 494).

10-4-1634, fol. 237 v

Commandeur Broucsault laat de Raden weten dat hij op last van de prins zich nog voor Pasen in Den Haag dient te melden. Mocht kapitein Buvrij afwezig zijn dan zal hij het commando over St. Anna overdragen aan kapitein [Robert] Wassij (inv. 494).

10-5-1634, fol. 260

De commandeur en de magistraten van Axel berichten de Raden van het feit dat de vijand op de zevende mei tegenover Axel op het 'schorre van Beoostenvlie' was gekomen met krijgsvolk te voet en te paard, en met wagens met rijshout en ander materiaal om 'aldaer eenighe forten te maecken'. Zij verzoeken om versterkingen en kanonnen. De prins zal 'in haeste' een brief worden gezonden met het verzoek om enkele compagnieën naar Axel te sturen 'ende voorts daerinne sulcx te voorsien als deselve sal oordelen den dienst van t' Landt te vereijsschen'. De halve compagnie van kapitein Maignaut tot Mauritsfort zal reeds naar Axel worden gestuurd, 'ende patente te doen despescheren op capitein Buvrij' gelegerd op het fort St. Anna in de polder van Namen om met zijn compagnie naar Axel te vertrekken. 'Doch sal aenden commanderende Broucsault werden geschreven dat hij deselve van t' fort St. Anna naer Axel laet gaen' als dit niet ten nadele is van het Land ten aanzien van het fort. Equipagemeester Maerten Thijssen krijgt bevel om een half metalen kanon met al zijn toebehoren naar Axel te zenden. Over deze beslissingen zullen de commandeur en de magistraten op de hoogte worden gesteld (inv. 494).

11-5-1634

Commandeur Broucsault maakt de Gecommitteerde Raden van Zeeland zijn zorgen kenbaar over de defensie van het fort St. Anna nu de compagnie van kapitein Buvrij moet vertrekken naar Axel. Het fort is sinds vorig jaar nog "onvolmaakt". Een groot deel van de vest ligt droog. Dit deel moet nog verdiept worden. Met de vrijkomende aarde dienen de wallen verhoogd te worden. Er dienen meer compagnieën gestuurd te worden, waarop reeds bij de prins is aangedrongen.

15-5-1634, fol. 263

De prins heeft de kapiteins Van den Ende uit Bergen op Zoom, Beaumont uit de polder van Namen, Matthijs Drossaert uit het fort Philippine, Inthima uit Sluis en Alexander Murraij uit Cadzand verzocht zich naar Axel te begeven 'ende aldaer wachte en garnizoen te houden'. De magistraten zullen van deze beslissing op de hoogte worden gesteld en dienen de compagnieën van voldoende logement te voorzien (inv. 494).

22-5-1634, fol. 270

Het is van groot belang voortdurend over informatie te beschikken omtrent de bewegingen van de vijand 'in t'Landt ende over Axel'. De commandeurs van Axel, Philippine, St. Anna en Liefkenshoek alsmede Sluis dienen zich met behulp van betrouwbare personen op de hoogte moeten stellen van de vijandelijke bewegingen en 'aende heeren van desen Rade te veradverteren het gene sij dienaengaende sullen commen te vernemen' (inv. 494).

8-7-1634, fol. 9

Kapitein Beaumont dient met zijn compagnie alsmede met de vrouwen en de bagage vanuit de polder van Namen naar Axel te vertrekken 'om aldaer garnizoen te houden tot naerder ordre' (inv. 495).

9-7-1634

De commandeur van Liefkenshoek, Severijn Hoemaker, bericht de GR dat hij hun opdracht van 8-7 j.l. heeft ontvangen en zich terstond naar Hoogerwerf heeft begeven. Het fundament van het ingevallen gat is gelegd. De borstwering van het "nieuwe werck" zal komende week gemaakt worden. Het bolwerk aan de zuidoostzijde is klaar met daarin een batterij. Daarin dient zo spoedig mogelijk een ijzeren kanon (een "saeker") van 12 pond geplaatst te worden. Daarmee kunnen Zandvliet en de Agger worden beschoten. In een naschrift verzoekt Hoemaker nog zo'n kanon te sturen. Er dient nu volgens hem snel opdracht te worden gegeven aan de timmerman om de brug en de hutten te komen maken. In verband met het beschermen van de werkzaamheden verzoekt Hoemaker om toezending van een halve compagnie [d.w.z. 50 man] of tenminste 40 man met een hoofdofficier, nu de aflossing door soldaten die uit het fort St. Anna moeten overkomen nog geen feit is. Hij heeft voor de zekerheid besloten om het werkvolk te bewapenen. Voor de beveiliging van het werk is voorts een oorlogsschip met daarop een compagnie soldaten gewenst dat gedurende 8 tot 10 dagen naast het fort wordt geposteerd. In die tijd kan het water in de vestinggracht worden gelaten, zodat het fort dan geen gevaar loopt (inv. 1249.1).

13-7-1634, fol. 11 v

Ontvangen en gelezen een brief van commandeur Broucsaut, gedateerd op 10 juli, 'excuserende het senden van de compagnie van capitein van Beaumont midts die inden polder van Namen noch van doene is' (inv. 495).

20-7-1634, fol. 15

De commandeur zal Broucsaut worden aangeschreven dat hij ervoor dient te zorgen dat de troepen van kapitein Beaumont naar Axel zullen vertrekken (inv. 495).

12-8-1634, fol. 27

Rentmeester Matheus Eversdijck krijgt een som van drie Vlaamse ponden. Dit bedrag heeft hij eerder aan Jan de Vriese, op goedkeuring van de raad, betaald over de impost van het malen van zesendertig zakken rogge op de molen van Valkenisse, ten behoeve voor de voorraad van het fort St. Anna (inv. 495).

18-8-1634, fol. 30 v

De majoors van Lillo, Liefkenshoek, Kruisschans, St. Anna etc. worden aangeschreven met de orders dat zij zich 'herwaerts vervougen om beeedicht te werden aengaende de kennisse die sij sullen nemen ende de notitie die sij sullen houden vande soldaten die met verlof van hunne capiteinen uut het garnizoen sullen commen te vertrecken' (inv. 495).

21-8-1634, fol. 34

De kolonel Haulterive ("commanderende over de troupen van zijne Excellentie den heer prince van Oraingen gesonden in de quartieren van Zeelandt ende gehoort hetgene zijn Ed: hadde te proponeren") zal de compagnie van kapitein Van den Brande, gelegerd in de polder van Namen, ontbieden (inv. 495).

31-8-1634, fol. 47 v

Thobias de Mulder, aannemer van de fortificatiewerken op het fort St. Anna in de polder van Namen, verzoekt om betaling van fl. 7028:6:8 over 'de tweede derde pajje van hun bedongen loon'. Voordat de suppliant het

bedrag krijgt uitgekeerd zal eerst worden gecontroleerd of het werk behoorlijk en volgens het bestek is opgeleverd. Om zijn arbeiders te kunnen betalen krijgt de Mulder alvast tweeduizend guldens betaald (inv. 495).

8-9-1634, fol. 54 v

Thobias Mulder is ordonnantie verleend van nog eens drieduizend guldens 'op rekeninge vande iie [tweede] derde paije vande fortificatiewercken' aan het fort St. Anna in de polder van Namen (inv. 495).

21-9-1634

Commandeur Broucsaut informeert de Staten van Zeeland over de troepen van de vijand in het Land van Waas, behandeld in de vergadering van de Staten op 23-9-1634.⁵

29-9-1634, fol. 64 v

De kapiteins Christiaan de Buvrij, Robert Wassij, Adolph van Borsselen en Adolph Porquijn, alle vier gelegerd in het fort St. Anna in de polder van Namen, hebben de raadsheren geschreven en het volgende verzocht. Namelijk 'dat hunne compagnien mochten verlegt, ende met een beter garnisoen geacommodeert'. De raadsheren hebben hierop besloten de pensionaris de kapiteins 'aen te doen seggen dat de heeren vanden Raede niet gewoon sijn op het versouck ofte solliciteren van eenighe capiteinen, eenighe compagnien van garnisoen te veranderen of te verlegghen, ende dienvolgende dat sij sullen hebben te vertrecken' (inv. 495).

30-9-1634, fol. 65 v

Commandeur Broucsaut heeft het vermoeden dat de vijand 'ontrent den polder van Naemen ijert voor heeft te atteneren, hebbende uut Hulst doen commen eene goede quantiteit vierroers' [vierroers zijn soldaten toegerust met geweren]. Na overleg is besloten kolonel Hauterine te verzoeken twee compagnieën soldaten naar fort St. Anna te sturen (inv. 495).

25-10-1634, fol. 80

Naar aanleiding van een missive van commies Pieter de Gomme zal commandeur Broucsaut worden geschreven. Hij dient ervoor te zorgen dat de twee stukken [kanonnen], afkomstig van fort Leus [het vergane Luysfort], en tegenwoordig op St. Anna staan, aan de West-Indische Compagnie worden geretourneerd (inv. 495).

27-10-1634

Vanuit fort St. Anna bericht de commandeur van Lillo de GR dat twee soldaten uit de compagnieën van Simon Roobol en Severijn Hoemaker als spionnen naar Antwerpen en Brussel zijn geweest. De pest heerst in het Land van Waas, omtrent Moerbeke, Stekene en St. Gillis (inv. 1249.2).

28-10-1634

Vanuit fort St. Anna bericht de commandeur van Lillo de GR over het contributiegeld dat bestemd was voor ontvanger Johan Bergaigne en dat van schipper Hendrick Paulier is afgenomen (inv. 1249.2).

30-10-1634, fol. 85 v

De Raad van State verzoekt dat de Gecommitteerde Raden het bevel uitvaardigen dat al het krijgsvolk binnen de provincie, alsmede Mauritsfort, Lillo, Blauwgaren, Frederiksfort, Liefkenshoek, Biervliet, Axel, Terneuzen, de polder van Namen, Hoogerwerve, Kruisschans en St. Jacob wordt gemonsterd op vrijdag 3 november (inv. 495).

23-11-1634, fol. 105

De pensionaris [van Zeeland] heeft de raadsheren een brief voorgelegd van commandeur Broucsaut, gedateerd op 16 november. Volgens de commandeur zal een vertrek van tien man uit iedere compagnie in fort St. Anna, met de bezetting van de twee redoutes [in de polder van Namen], ertoe leiden dat de bezetting niet meer zal bedragen dan tweehonderd weerbare mannen. 'Waarvan goet gevonden is tot decharge vanden voorschreven commanderende daer van notulen te houden.' De raadsheren zijn van mening dat de commandeur in kwesties als hierboven beschreven zich voortaan rechtstreeks tot hen moet adresseren [i.p.v. tot de pensionaris] (inv. 495).

30-11-1634, fol. 110

De raadsheren besluiten het verlenen van de ordonnantie aan Thobias de Mulder, aannemer van de sluis in de contrescarp van St. Anna in de polder van Namen, uit te stellen. Het betreft een bedrag van vijfhonderd en vijftig guldens, 'volgens de quitantie vanden ontvanger generael Doublet'. Zij willen eerst weten 'hoe veel aende fortificatiewercken van het voorschreven fort St. Anna alreede is verstreckt' en wat er nog betaald dient te

⁵ Notulen Staten van Zeeland, 23-9-1634, gedrukte versie p. 160.

worden. Dit om te kunnen controleren of de quote van de provincie 'inde vjc (600) duijzent guldens tot de extraordinaire fortificatiewercken' van het jaar 1633 'geconsenteert niet en is geabsorbeert' (inv. 495).

1-12-1634, fol. 112 v

Na overleg is besloten het verzoek van Thobias de Mulder in te willigen en hem het bedrag van vijfhonderd en vijftig guldens voor zijn verrichte arbeid op fort St. Anna in de polder van Namen te betalen (inv. 495).

27-12-1634

De commandeur van St. Anna toont zich bezorgd over de bezetting van dit fort. Hij wijst de GR erop dat er van zijn compagnie 40 man naar Maastricht en nog eens 40 man naar fort Hoogerwerf zijn gezonden (inv. 1249.2).

28-12-1634, fol. 133 v

Naar aanleiding van een brief van commandeur Broucqsaut wordt vice-admiraal Marinis Hollaer geschreven en verzocht om een van de oorlogsschepen uit de haven van Hansweert 'aende contrescherpen van het fort St. Anna inden polder van Namen' te sturen. Het is de bedoeling dat het schip gedurende de vorstperiode daar blijft liggen (inv. 495).

20-1-1635, fol. 154 v

Commandeur Broucqsaut informeert de raadsheren dat de schepen van vice-admiraal Hollaer 'voorbij het fort St. Anna waeren geloopen naer Hansweert' ondanks dat zij 'bequaemelijck voor het voors. fort hadden connen comen'. Hierop is geen resolutie gevallen (inv. 495).

13-2-1635

De commandeur van het fort St. Anna bericht de GR dat een aanslag is verijdeld op dit fort die voor hedennacht was voorzien. Een Spaanse legermacht van 3000 tot 4000 man trok in opdracht van de gouverneur van Hulst naar het fort. Toen zij werden gesignaleerd werd er water gelaten in de gracht van de buitencontrescarp en in de binnengrachten. De Spanjaarden trokken zich daarna terug (inv. 1250.1, nr. 52).

15-2-1635, fol. 167

Commandeur Broucqsaut schrijft dat de vijand op twaalf februari van plan was een aanval te doen op het fort St. Anna. Voor dit doeleinde was zij met drie- tot vierduizend soldaten 'onder de conduite vanden gouverneur van Hulst albereijts gecommen tot in t' dorp inden polder van Namen'. De aanslag werd belet omdat de commandeur hiervan op de hoogte werd gesteld en bevel had geven tot 'inlaetinghe van water ende anders'. De raadsheren zullen de commandeur schrijven dat zij 'over sijne goede sorge ende vigilantie in desen, sijn hebbende contentement'. Met daarnaast het verzoek en de aanbeveling hiermee door te gaan en een wakend oog te houden op de verzekering van het fort, 'waeraen dese provintie soo veel gelegen is' en de bewegingen van de vijand, en vervolgens de raadsheren te verwittigen over hetgene hij 'daer van sal comen te vernemen' (inv. 495).

22-2-1635, fol. 171

De volgende schippers zijn aangewezen om vanuit de polder van Namen, Ossensisse en Hontensisse naar Antwerpen als naar de Verenigde Provinciën mogen varen. 'is verstaen dat uut den polder van Namen voor den tijt van zes maenden zullen vaeren:

Op Hollandt en Zeelandt: Claes de Cramer ende Floris Hendricxsen.

Op Antwerpen: Cornelis Brandtwijck en Joris den Hollander.

Uut de Cruijspolder op Antwerpen: Hans Pieterssen.

Op Hollandt en Zeelandt: Claes Wolffersen.

Ossensisse op Antwerpen: Willem Willemsen.

Op Hollandt en Zeelandt: Gabriel Janssen ende Michiel Crieckaert.

Met dien verstande dat soo wanneer een van die twee sal comen te overlijden dat geen andere in des selfs plaetse sal werden gesurrogeert.'

De permissie aan Pieter Capproen, 'vaerende vanden Langhen Dam' wordt nog in bedenking gehouden totdat commandeur Broucqsaut een toelichting heeft gegeven (inv. 495).

1-3-1635, fol. 177 v

De commandeur [Broucqsaut] heeft ook aanbevolen dat de heren de persoon belonen die hem op de hoogte heeft gesteld van de mogelijke aanslag op fort St. Anna. Hierover is geen deliberatie gevallen (inv. 495).

6-3-1635, fol. 179

Pieter Capproen mag zijn vaart van Langendam op Antwerpen blijven continueren voor een periode van zes maanden, in te gaan per 1 januari van dit jaar. De voorwaarde is dat hij het gat van Peerl niet zal mogen gebruiken, dat hij een borgsom betaalt en een eed aflegt, 'gelijck alle andere gepermitteerde schippers'.

Commandeur Broucsaut krijgt honderd guldens om deze als beloning ter hand te stellen aan de persoon die de waarschuwing heeft gegeven voor een mogelijke aanval op fort St. Anna in de polder van Namen. De ordonnantie zal worden verleend door de heer ontvanger-generaal Brouwer.

Op het verzoek van commandeur Severijn Hoijsmaecker krijgt schipper Hans van de Varre toestemming om voor de periode van zes weken van Kieldrecht naar Antwerpen te varen (inv. 495).

6-3-1635, fol. 179 v

De ingelanden van Heijnsdijck [Hengstdijck], Pauluspolder, den Dullaert en Hanswaerde verzoeken de Raad toestemming te verlenen voor de continuatie van de vaart 'van den Vogel door het Campensche gadt', zowel naar Holland en Zeeland, als naar Antwerpen, door de gepermitteerde schippers Floris Vergouwen, Guilliaem Vuijst en Michiel Crieckaert. De raadsheren geven gehoor aan het verzoek en voor de periode van zes maanden mag de vaart vanuit den Vogel voortgezet worden, op gelijke voet en tegen dezelfde voorwaarden als de schippers van de polder van Namen, Ossenisse en Hontenisse. Michiel Crieckaert zal op Antwerpen varen en Guilliaem Vuijst op de Geünieerde Provinciën. Daarvoor dienen zij wel een eed af te leggen en een borg te stellen (inv. 495).

7-3-1635, fol. 181 en 181 v

Commandeur Wassij van het fort St. Anna [commandeur Broucsaut was toen kennelijk afwezig] laat weten dat hij 'becommen hadde eenige gevangenen van des vijandts soldaten' in de polder van Namen. De twee gevangenen genaamd Hansken Besemmaecker en Bonaventura zijn waarschijnlijk overlopers. Daarop heeft de commandeur besloten 'deselve op te houden tott naerder ordre vande heeren van desen Raede'. De commandeur dient de gevangenen vast te houden tot nadere orders. In de tussentijd zal de commandeur van Aardenburg, kapitein Colve, gevraagd worden om na te gaan of de gevangenen onder een compagnie aldaar hebben gediend (inv. 495).

14-3-1635, fol. 184 v

Een missive van kapitein Wassij, over 'Hansken Besemmaecker gevangen soldaet vanden vijandt op t' fort St. Anna etc', zal worden gekopieerd en naar de commandeurs van Axel en Aardenburg worden gestuurd om hen over de inhoud te informeren en hun bevindingen aan de raadsheren te berichten (inv. 495).

21-3-1635, fol. 186

Commandeur Rogier van Borssele heeft de heren laten weten dat soldaat Hansken Besemmaecker onder hem heeft gediend, 'en dienvolgende dat de zelve onder t quartier niet begrepen is'. Kapitein Wassij zal worden geschreven dat hij Besemmaecker in hechtenis houdt, en de gouverneur van Hulst op de hoogte stelt van de redenen. Bonaventura en de andere gevangen soldaat dienen te worden vrijgelaten (inv. 495).

24-3-1635, fol. 189

Inwoners van de polder van Namen en andere ingezetenen van Hulsterambacht dienen het gewone hoofdgeld te betalen als voorheen, totdat de heren hierover een beslissing nemen (inv. 495).

1-4-1635, fol. 193

Commandeur Broucsaut heeft op achtentwintig maart de raadsheren geschreven over de gevangen Hansken Besemmaecker op St. Anna, en over het plan van de vijand om de twee redoutes in de polder van Namen met kanonnen te beschieten en de dijk door te steken. Om dit te kunnen beletten verzoekt hij dat hem twee compagnieën soldaten worden toegezonden. Hierop is geen resolutie gevallen (inv. 495).

3-4-1635, fol. 194

Thobias de Mulder verzoekt tot ordonnantie van betaling als aannemer van de fortificatiewerken aan het fort St. Anna in de polder van Namen. De raadsheren hebben besloten de komst van de heren Bruninx en Schotte, beiden lid van de Raad van State, af te wachten, om van hen te horen of het werk naar behoren verricht is. Verder of de provincie 'in het verschot is gehouden insonderheijt overmidts men bericht werdt dat eenige provintien tot de fortificatiewercken' van het jaar 1633 'maer in ijc (= 200) duijsent guldens en hebben geconsenteert' (inv. 495).

5-4-1635, fol. 195

Thobias de Mulder is ordonnantie verleend, een som van 2048 guldens, voor het verhogen van 'xxxij roeden contrescherpen' van het fort St. Anna in de polder van Namen, 'alles in gevolghe vande assignatie van den heer ontvanger generael Doublet'.

De Mulder zal in zijn betaling worden gekort als de Staten van Zeeland besluiten 'inde betaelinghe vandien niet gehouden te sijn, ofte dat soude moghen bevonden werden dat het verhoogen vande voorschreven contrescherpen niet behoorlijk is opghenomen' (inv. 495).

6-4-1635, fol. 197 en 197 v

Besloten is de ordonnantie aan Thobias de Mulder niet uit te geven voordat de heren Bruninx en Schotte van de Raad van State hierover zijn gehoord.

Gelet op het verzoek van Jacob Gerritsen de Visscher, en gelet op het feit dat er zowel in Axel (gelet op het sterke garnizoen dat daar gelegerd dient te zijn), als op Lillo, St. Anna en de andere forten een geweldige provoost nodig is, wordt besloten de Visscher te recomanderen voor de functie van geweldige in Axel. Hij zal hetzelfde traktaat genieten als andere 'geweldigen' en krijgt daarom een som uitbetaald van Pieter Stangniet van £ 3:6:8 (inv. 495).

9-4-1635, fol. 200 v

De heren Bruninx en Schotte hebben verklaard dat aan Thobias de Mulder ordonnantie dient te worden verleend voor zijn geleverd werk aan het fort St. Anna in de polder van Namen. Verder dat de prins van Oranje graag zou zien dat aan het fort Philippine het nodige werk wordt besteed, 'de welke alsoo uut het comptoir vanden ontfangen Brauw tot Sluijs niet alle souden connen werden betaelt'. Vandaar dat de Raad van State erop vertrouwt dat de Staten van Zeeland bereid zijn hiervoor geld te verstrekken 'op rekeninge van hunne consenten tot de extraordinaire fortificatiewercken'. Daarnaast is prins Frederik Hendrik van mening dat er aan de zuidzijde van Bergen op Zoom een fort wordt gebouwd, waarvoor, mocht dit worden goedgevonden' een bijdrage wordt verlangd van Holland en Zeeland, volgens dezelfde voorwaarden zoals die in het jaar 1633 'tot de nieuwe fortten Roover, Pinsen ende Moermont is geschiedt'. De heren worden bedankt voor hun toelichting en gevraagd de provincie Zeeland in goede recomandatatie te houden (inv. 495).

10-4-1635, fol. 201

Het verzoek van Thobias de Mulder zal worden ingewilligd. De heren Staten van Zeeland verklaren dat zij meer hebben betaald aan de fortificatiewerken van St. Anna en Hoogerwerve dan zij volgens de quota van de jaren 1633 en 1634 dienden te doen. 'Dat daeromme haer Ed: Mo: geen verdere betaelinghe tot de voorschreven fortificatiewercken sullen doen, dan mits haer Ed: Mo: van wegen den Raedt van Staete behoorlijcken acte weerde ter handt gestelt, dat het selve hun sal valideren ende verstrecken p[er] soodanighe consenten waerop haer Ed: Mo: het zelve sullen willen imputeren.' (inv. 495).

12-4-1635, fol. 202 v

Commandeur Broucsaut schrijft dat Hansken Besemmaecker, in tegenstelling tot zijn eigen informatie, die op last van de commandeur in Doesburg en elders verzameld is, blijft ontkennen dat hij aan de kant van de vijand heeft gediend. Hij is door de krijgsraad veroordeeld 'ter tortuere'. Broucsaut verzoekt de GR om de scherprechter te sturen. De raadsheren stemmen hiermee in, evenals met het zenden van griffier Teijssens (inv. 495).

14-4-1635

Commandeur Broucsault bericht de GR dat de vijand met 700 man gisternacht op de beide redouten in de polder van Namen een aanval heeft uitgeoefend. De redouten werden zeer kloek verdedigd, maar na twee uur vechten was een overgave onvermijdelijk. Er vielen doden en gewonden [aantallen werden niet vermeld]. 23 Staatse soldaten werden krijgsgevangen gemaakt. Van Daniel le Rouge, sergeant van kapitein [Robert] Wassy, die commandeerde op "Duvelshoec", werd met een grof ijzer de "kyte" [kuit] van een van zijn benen afgenomen. Hij werd daarna gevangen genomen. De beide redouten zijn in brand gestoken. De borstweringen werden neergehaald. Tegen hoge kosten zijn de redouten hersteld. Zijne excellentie [prins Frederik Hendrik] en de Raad van State zijn ingelicht. De tamboer is gisteren in Hulst geweest en vernam van de [Spaanse] gouverneur dat de krijgsgevangenen op dezelfde wijze behandeld zouden worden als Hansken Besemaeker [het is onbekend of dit ook is gebeurd].

Gisteravond heeft Besemaeker zijn torture-straf ondergaan. Hij bekende te hebben gediend in de [Spaanse] compagnie van kapitein Boltstein. Hij is vervolgens veroordeeld tot ophanging. Deze straf zal aanstaande maandag worden uitgevoerd (inv. 1250.1, stuk nr. 92).

13-5-1635

De commandeur van de forten Lillo en St. Anna bericht de GR dat in Antwerpen 4000 Italianen en 400 bootsgezellen zijn gemonsterd. Mogelijk wordt een aanslag voorbereid op de forten Kruisschans en St. Anna (inv. 1250.1).

1-6-1635, fol. 227

Commandeur Broucsaut schrijft vanuit de polder van Namen dat de vijand 'alle het volck die hij eenichsints can bij den anderen treckt' en dat de forten op de Schelde door duizend Antwerpenaren bezet dreigen te worden (inv. 495).

2-6-1635, fol. 228-228 v

De prins van Oranje heeft besloten kolonel Haulterive naar Zeeland te zenden 'omme te commanderen de compagnien daertoe gecommandeert ende die het de heeren van desen Raede souden goetvinden daerbij te voughen, omme op de frontieren hier ontrent alomme een waeckend ooghe te hebben' en om de vijand in geval van nood het hoofd te kunnen bieden. De kolonel heeft zijn opdracht en de lijst met de compagnieën aan de Raad voorgelegd. Hij is hiervoor bedankt en wordt daarnaast ernstig aanbevolen regelmatig met de heren [de Gecommitteerde Raden] in contact te treden.

Gouverneur Haultain en alle commandeurs zullen worden aangeschreven dat zij 'hun wel ende neerstelijck informereren op de gelegenheit ende comportementen van den vijandt' en dat zij de Raden en kolonel Haulterive hierover van tijd tot tijd op de hoogte stellen (inv. 495).

7-6-1635, fol. 232

Op het verzoek van Thobias de Mulder, aannemer van het werk aan fort St. Anna in de polder van Namen, is besloten de heren Schotte en Berchem te schrijven, dat de Staten van Zeeland wel hun bijdrage aan de fortificatiewerken hebben geleverd, maar dat andere provincies hierbij achter blijven. Daardoor kan aan Thobias de Mulder en aan de aannemers van het werk op fort Hoogerwerf geen verdere ordonnantie van betaling worden gegeven, tenzij de Raad van State een akte stuurt 'dat het selve verschot sal valideren op sodanige extraordinaire consenten waerop de Ed: Mo: heeren Staeten van Zeelandt hetselve sullen willen imputeren' (inv. 495).

9-6-1635

De commandeur van het fort St. Anna bericht de GR dat de markies van Haulterive [Francois de l' Aubespine was niet alleen heer van Haulterive maar ook markies van Chateaufort] hem op 6-6-1635 heeft geschreven dat zich in Zandvliet nog maar drie compagnieën [van het Spaanse leger] bevinden. Er zal onderzocht worden in welke staat zij zich bevinden (inv. 1250.1, nr. 353).

3-7-1635, fol. 252

De ingelanden van Ossensisse, Hontensisse en de polder van Namen krijgen toestemming om voor zes maanden door de gepermitteerde schippers bier en brandhout te laten leveren voor de eigen consumptie, zonder daarover licent te moeten betalen. De commiezen op de vloot van Lillo 'en alle anderen' dienen zich hieraan te houden (inv. 495).

25-7-1635

Commandeur Hoemaker schrijft de GR dat ca. 45 Spaanse soldaten uit Zandvliet in de nacht van 25 op 26-7-1635 overstaken naar het fort Hoogerwerf. In de ochtend haalden twee of drie van hun soldaten beesten weg die nabij het fort liepen. Toen dit werd ontdekt besloot de commandeur van het fort (volgens Hoemaker in strijd met zijn instructie) tot een uitval. Er werden toen 13 Staatse soldaten gevangen genomen en twee doodgeslagen. Commandeur Broucsaut (van Lillo), wiens beurt het was om voor de bezetting van Hoogerwerf te zorgen, stuurde zijn luitenant met soldaten ter vervanging van de soldaten die gevangen waren genomen (inv. 1250.2).

13-9-1635, fol. 299

De heren Tenijs en Van der Straten hebben hun bevindingen van de inspecties van Lillo, Liefkenshoek, Kruisschans, St. Jacob, Oud Lillo, Frederik Hendrik, Hoogerwerf, Stooffgat, St. Anna, Axel, Terneuzen, Biervliet en Philippine gerapporteerd aan de GR. Wanneer nodig zullen aan de hand van het rapport de nodige beslissingen worden genomen (inv. 495).

20-11-1635

Commandeur Broucsaut verzoekt de GR om i.v.m. de ijsgang opdracht te geven om bij St. Anna een of twee oorlogsschepen te posteren ter defensie van het fort (inv. 1250.2, nr. 262).

16-2-1636

Commandeur Broucsaut bericht vanuit St. Anna dat de compagnie van kapitein [Charles] Ram vertrekt met het naaste getij, achterlatend de 15 man die krachtens opdracht van de GR naar fort Hoogerwerf gaan (inv. 1251.2).

5-4-1636 en 7-4-1636

De commandeur van het fort St. Anna in de polder van Namen schrijft de GR dat enkele soldaten uit zijn garnizoen die op Hoogerwerf gelegerd waren wilden overlopen naar de vijand. De oorzaak zou gelegen zijn in de slechte huisvestingsomstandigheden op Hoogerwerf. De muiters zijn opgehaald door ongeveer 35 soldaten en twee officieren en gevangen gezet op het fort St. Anna. Op 7-4-1636 berichtte de commandeur van Liefkenshoek hierover dat het zou gaan om 10 Franstalige soldaten [vermoedelijk uit de compagnie van Adriaen van Beaumont]. Diezelfde dag verzocht de commandeur van het fort St. Anna de GR om de scherprechter te sturen. Op 15-4-1636 werd in dit fort over deze kwestie een krijgsraad gehouden (inv. 1251.1).⁶

16-4-1636

Majoor-commies Vizer van fort Hoogerwerf bericht de GR vanuit het fort St. Anna in de polder van Namen (waar hij op 15-4-1636 een krijgsraad bijwoonde) dat 40 soldaten vanuit het fort St. Anna op het fort St. Martijn verblijven. Daartoe behoren 18 piekeniers ("*spiezen*") en 22 musketiers. Hij maakt melding van 27 Franse soldaten, die overwegend als nieuw worden gekwalificeerd. Hij verzoekt om versterking van het garnizoen op Hoogerwerf, gecommandeerd door officieren (inv. 1251.1).

17-4-1636

Vanuit fort St. Anna bericht kapitein Robert Vassij de GR over de z.i. problematische aflossing van manschappen op Hoogerwerf door militairen die in St. Anna garnizoen houden; er is te weinig mankracht voor beschikbaar. De vijand ligt met 300 tot 400 man voor het fort St. Anna en het Spaanse garnizoen te Hulst is sterk. Hij wijst er voorts op dat er op Hoogerwerf geen schoon water is en dat de hutten klein en oud zijn, waardoor er ziekten kunnen ontstaan (inv. 1251.1).

1-5-1636

De commandeur van het fort St. Anna verzoekt de GR of hij zijn soldaten die te Hoogerwerf gelegerd zijn mag terugroepen omdat het fort St. Anna dreigt te worden aangevallen. Commandeur Severijn Hoemaker, kapitein Arent van Serooskercke, commies Pieter de Gomme en ontvanger (van de convooien en licenten) Cornelis van Alphen laten de GR weten dat het fort St. Jacob door de Spanjaarden is heroverd en dat het mislukt is hen van de Couwensteinsedijk te verdrijven.⁷ Aan Spaanse zijde sneuvelden daar 30 soldaten. De commandant, Simon Cromstrien, gaf zich met een officier en 48 soldaten over (inv. 1251.1).

29-5-1636

Vanuit het fort St. Anna bericht Jacques Broucsaut de GR dat er verwarring is ontstaan over de bezetting van het fort Hoogerwerf. Er zou zijn besloten dat de soldaten aldaar onder leiding van een hoofdofficier gedurende drie maanden op Hoogerwerf dienst moeten doen. De daar verblijvende officieren uit de compagnie van David van Orliens menen dat een termijn is gesteld van vier weken i.p.v. drie maanden [de bestaande regel inzake aflossing per maand bleef intact] (inv. 1251.1).

3-8-1636

Commandeur Jacques Broucsaut bericht de GR vanuit fort St. Anna over de aflossing op het fort Hoogerwerf. Hij heeft op 31-7-1636 van de GR opdracht gekregen om deze te verzorgen uit het garnizoen van het fort St. Anna, waar vier compagnieën verblijven. De betreffende kapiteins klagen daarover. Sommige van hen zaten reeds gedurende vier maanden op Hoogerwerf en er zijn vele zieken. Op St. Anna is bovendien waakzaamheid geboden; de Spanjaarden beloeren het fort vanuit Hulst en Clinghe. De aflossingsvolgorde op Hoogerwerf is volgens Broucsaut: de compagnies van Jacques van Gershoven, Simon Roobol, Johan van Welderen, Cornelis Snouck en Anthony Seys (die volgens Broucsaut op Hoogerwerf nog geen dienst heeft gedaan) (inv. 1251.1).

4-8-1636

Commandeur Broucsaut bericht de GR dat de pest dagelijks toeneemt in fort Lillo (inv. 1251.1)

21-8-1636

Commandeur Broucsaut bericht vanuit fort St. Anna de GR dat de pest in Lillo toeneemt en dat pestmeester Jacob de Moor zelf is besmet [en daaraan die dag of een dag later zou overlijden]. Hij draagt een opvolger voor (i.c. Evert Janssen) (inv. 1251.1).⁸

6 Brieven van Johan Vizer (majoor-commies van fort St. Martijn op Hoogerwerf) aan de Gecommitteerde Raden d.d. 15-4-1636 en 16-4-1636 (ZA, SZ, inv. 1251.1). De notulen van de betreffende krijgsraad gingen verloren.

7 Idem, inv. 496, 1-5-1636.

8 Hij meldde o.m. dat de vrouw van een van zijn korporaals was besmet evenals de vrouw van de schipper van kapitein Anthony Seys; zie ook: ZA, SZ, inv. 496, 23-8-1636.

19-10-1636 en 28-10-1636

Commandeur Broucsaut bericht de GR dat de pest heerst op St. Anna; soldaten van kapitein Vassy zijn besmet (inv. 1251.2).

11-12-1636, fol. 217

Willem Janssen, geweldige tot Lillo en voorheen geweldige op fort St. Anna, zal van de heer ontvanger-generaal Brouwer hetzelfde krijgen uitbetaald als zijn voorganger (inv. 496).

15-4-1637 en 7-5-1637

Commandeur Broucsaut bericht dat uit het garnizoen van het fort St. Anna zich 50 man bevinden op fort Hoogerwerf en 25 op het fort Frederik Hendrik (inv. 1251.1).

1-5-1637

Vanuit Lillo bericht kapitein Simon Cromstrien de GR dat prins Frederik Hendrik Lillo en de omliggende forten [w.o. vermoedelijk ook fort St. Anna] heeft gevisiteerd (inv. 1252.1).

9-5-1637

Vanuit het fort St. Anna antwoordt commandeur Jacques Broucsaut de GR op twee brieven d.d. 8-5-1637 die hij van de GR heeft ontvangen betreffende de aflossing van militairen op Hoogerwerf. Het was de bedoeling dat dit zou gebeuren door de compagnie van kapitein Roobol ("*Roybol*"). Later beslisten de GR dat Hoogerwerf bezet diende te blijven vanuit het garnizoen van fort St. Anna [het ging om 50 man uit de compagnie van kapitein Adriaen van Beaumont]. Broucsaut toont zich hier niet gelukkig mee, mede gelet op het feit dat reeds 25 man van dit garnizoen op het fort Frederik Hendrik verblijven (inv. 1252.1).

29-5-1637, fol. 84

De heer De Knuijt schrijft dat de vijand mogelijk van plan is een aanslag te plegen op fort Lillo. De GR stellen daarom de commandeurs van Lillo, Liefkenshoek, en St. Anna op de hoogte en geven hen de opdracht zich in het geheim te informeren wat de intentie van de vijand is (inv. 496).

3-6-1637, fol. 85 v

Commandeur Broucsaut schrijft dat de vijand mogelijk van plan is vanuit Hulst en het Sas iets te ondernemen op Zuid-Beveland. Hierover zullen de magistraten van Goes op de hoogte worden gesteld en kapitein Gershoven, gelegerd met zijn compagnie op schepen voor St. Anna, dient Zuid-Beveland binnen te trekken (inv. 496).

17-6-1637

Commandeur Jacques Broucsaut bericht de GR dat hij is terruggekeerd op fort St. Anna vanuit Lillo. In Lillo neemt de "contagieuze ziekte" [de pest] verschrikkelijk toe. De laatste vier dagen zijn er 35 tot 36 zieken. "Alle menselijke middelen worden gheapliceert om daer in te remedieren, doch moeten van boven de hulpe verwachten" (inv. 1252.1).

11-8-1637, fol. 136

Commies Pieter de Gomme [van Lillo] krijgt toestemming om voor een maand als pestmeester van Lillo de chirurgijn aan te nemen die de commies van fort St. Anna, Le Nuffle [= Jacob van Luffel], heeft genezen, alsmede om enkele personen aan te wijzen die de handelingen van de pestmeester gade zullen slaan (inv. 496).

7-9-1637

Vanuit fort Lillo bericht commandeur Jacques Broucsaut de GR dat de compagnieën van [Jeremias] Nicolai, [David van] Orliens en [Adriaen van] Beaumont door de pest zijn gehalveerd (inv. 1252.1).

10-10-1637, fol. 159 v

De GR hebben besloten dat de helft van de compagnie van St. Anna naar Liefkenshoek wordt gezonden zolang kapitein Cromstrien op Hoogerwerf is gelegerd (inv. 496).

5-11-1637

De Staten van Zeeland besluiten dat voor de forten Lillo en St. Anna (in de polder van Namen) afzonderlijke commandeurs dienen te worden aangesteld. Kapitein Jacques Broucsaut dient binnen enkele dagen kenbaar te maken welke van de twee "commandementen" hij wenst te behouden.⁹

⁹ ZA, Notulen Staten van Zeeland, gedrukte versie, p. 239.

7-11-1637

Vanuit Lillo bericht commandeur Jacques Broucsaut de GR dat de voorgenomen aflossing op Hoogerwerf op 16-11 a.s. vanuit het garnizoen op de Kruisschans niet mogelijk is. Nu komt het garnizoen van fort St. Anna in aanmerking, maar Broucsaut acht dit problematisch (inv. 1252.2).

14-2-1638

Commandeur Jacques Broucsaut bericht de GR vanuit fort St. Anna dat de schipper Adriaen Janssen van Assendelft is teruggekeerd van een reis naar Zandvliet waar hij stenen heeft afgeleverd ten behoeve van de gouverneur aldaar. Hij heeft vernomen dat het garnizoen aldaar wel 2000 man sterk is (inv. 1253.1).

16-2-1638

Commandeur Jacques Broucsaut bericht de GR vanuit fort St. Anna dat de compagnie van kapitein [Charles de] Ram met het komende getij dit fort zal verlaten, achterlatende de 15 mannen die krachtens een order van de GR op Hoogerwerf verblijven. Daar bevindt zich nu ook de compagnie van [Jeremias] Nicolai. In maart is het de beurt van kapitein Beaumont om de aflossing op Hoogerwerf te verzorgen. Deze kan echter geen 50 man missen. De andere [in aanmerking komende] compagnieën zijn ook zeer zwak, behalve die van kapitein [Robert] Vassij (Wassij) (inv. 1253.1).

11-3-1638, fol. 40

De compagnie van Jacques de Broucsaut zal van Lillo naar de polder van Namen worden gestuurd en de troepen van kapitein [Robert] Wassij zullen zich van daaruit naar Lillo begeven. De compagnie van kapitein Cromstrien zal van Lillo naar Axel vertrekken en van plaats wisselen met de compagnie van kapitein Cats (inv. 497).

12-3-1638

De Staten van Zeeland buigen zich over de uitvoering van hun resolutie d.d. 5-11-1637 betreffende het “*separeren*” van de commandementen over de forten Lillo en St. Anna in de polder van Namen. De gewestelijk pensionaris [Boudewijn de Witte] heeft gemeld dat deze resolutie nog niet is uitgevoerd. De Staten gelasten nu de Gecommitteerde Raden om deze resolutie “*promptelyck*” te “*executeren*”, gelet op het commandement dat de kapitein Severijn Hoemaker heeft over de forten Liefkenshoek, de Kruisschans en Hoogerwerf. Eenstemmig wordt vastgesteld dat ook hij [net zoals zijn collega te Lillo; i.c. Jacques Broucsaut] zal dienen te kiezen welke van de genoemde [in zijn geval drie] commandementen hij wil behouden. Dit dient hij binnen zes weken kenbaar te maken.¹⁰

12-3-1638, fol. 41

Omdat de compagnieën van kapitein Broucsaut en kapitein Cromstrien verlegd worden, wordt kapitein Wassij aangewezen door de GR om voor een half jaar het commando over Lillo te voeren. De kapiteins wordt verstaan gegeven dat zij geen soldaten mogen aannemen van compagnieën waarmee zij worden verwisseld, of van het garnizoen alwaar zij zullen gelegerd worden binnen een jaar nadat de compagnie is betrokken (inv. 497).

5-4-1638

Commandeur Jacques Broucsaut bericht de GR vanuit fort St. Anna dat op 3-4-1638 50 man van de compagnie van [Anthony] Seys zijn vertrokken naar Hoogerwerf, gecommandeerd door een sergeant, omdat de vaandrig ziek is (“*aen de cortse*”) en de luitenant met kennisgeving absent is (inv. 1253.1).

19-4-1638, fol. 65 v

De heren [Tenijs en Van der Straten] melden ook of het niet wijs is, om net als bij fort St. Anna, een verbod in te stellen voor het bezaaien van het land rondom de forten binnen (een straal van) tweehonderd roeden. De GR zullen de voorgaande resolutie omtrent de bezaaiing nazien (inv. 497).

25-6-1638

Robert de Vassy bericht de GR dat Staatse eenheden onder aanvoering van graaf Willem van Nassau-Siegen bij Kallo (nabij fort Liefkenshoek) een zware nederlaag hebben geleden tegen het Spaanse leger. Aan Staatse zijde sneuvelen ca. 700 militairen en ca. 2500 man worden krijgsgevangen gemaakt (inv. 1253.1).¹¹

¹⁰ ZA, Notulen Staten van Zeeland, gedrukte versie, 12-3-1638, p. 28-29.

¹¹ O. van Nimwegen, “Deser landen krijchsvolck”; het Staatse leger en de militaire revoluties 1588-1688, Amsterdam, 2006, p. 66 en 215.

11-10-1638

Commandeur Jacques Broucsaut [van het fort Sint Anna] beklagt zich bij de GR over commandeur Severijn Hoemaker, die bij hem loopt aan te dringen op de aflossing van de troepen op fort Hoogerwerf, en dat terwijl commandeur Severijn Hoemaker en commandeur [Robert] Wassij (Vassij) hun beurt niet hebben ingevuld. Het garnizoen van St. Anna is reeds zwaar belast (inv. 1253.1).¹²

11-10-1638, fol. 174 v

De GR geven aan commandeur Jacques Broucsaut opdracht om per 17-10-1638 50 man met een bekwame officier uit het garnizoen van het fort St. Anna te sturen naar het fort Hoogerwerf. Het was eerder de bedoeling dat dit zou gebeuren door 25 man uit de compagnie van [Estiene] De la Buschiere. Deze worden nu verplaatst van fort Frederik Hendrik naar fort St. Anna (inv. 497).

13-10-1638

Commandeur Jacques Broucsaut van het fort Sint Anna bericht de GR dat twee soldaten uit zijn garnizoen die met wachtlopen waren belast afgelopen nacht via de contrescarpgracht zijn overgelopen naar de vijand. Hij suggereert een verband met hun aanstaande overplaatsing naar Hoogerwerf ("ter oorsaecke van de besettinghe van Hoogherwerf") (inv. 1253.1).

4-12-1638, fol. 211 v

Commandeur Broucsaut krijgt de opdracht zijn meubelen en goederen in het logement op Lillo op te ruimen [omdat dit bestemd werd voor Robert Vassy] (inv. 497).

6-2-1639

Commandeur Severijn Hoemaker bericht de GR dat commandeur [Jacques] Broucsaut van fort St. Anna bezwaar maakt tegen de aflossing op Hoogerwerf vanuit zijn garnizoen op 7-2-1639 (inv. 1254).

7-2-1639, fol. 30 v

De GR besluiten dat op Hoogerwerf soldaten worden gelegerd uit de compagnie van kapitein [Adriaen de] Beaumont [uit het garnizoen van het fort St. Anna] en dat de compagnieën van de kapiteins [verm. Harmen] Ovinck en [Johan van der] Brinck, beide gelegerd te Lillo, hiervan worden vrijgesteld (inv. 497).

17-2-1639, fol. 35

Omdat de schipper uit Sommelsdijk nog niet is vrij gelaten dient commandeur Wassij in de vloot van Lillo een van de beste schepen afkomstig uit vijandelijk gebied die daar passeren aan te houden en de schipper op St. Anna gevangen te zetten, totdat de schipper uit Sommelsdijk kosteloos in vrijheid en schadeloos is gesteld (inv. 497).

5-4-1639

Commandeur Severijn Hoemaker bericht de GR [middels een blijkens het handschrift niet door hem geschreven, maar wel door hem ondertekende brief] dat hij een expressebrief heeft ontvangen van commandeur "Bersou" [bedoeld werd: Broucsault] van het fort St. Anna met de opdracht om donderdag aanstaande zorg te dragen voor aflossing op Hoogerwerf. Hoemaker maakt kenbaar slechts te willen handelen conform orders van de GR. Bovendien is het de beurt van kapitein [Jacob] Colve om voor aflossing zorg te dragen (inv. 1254).

23-4-1639, fol. 70 v

Michiel Gillissen heeft de proef voor konstabel succesvol afgelegd in Vlissingen. Zijn plaats op St. Anna dient te worden ingenomen door Marcus Dameau [D'Ameau, ook: Marcus Wolvelaer of Wolffenaer] voordat Michiel Gillissen aangesteld zal worden als kanonnier op Lillo (inv. 497).

17-5-1639, fol. 82

Cornelis Brantwijck wordt vermeld als inwoner van de polder van Namen (inv. 497).

25-5-1639

Uit een overzicht van de bezetting van de wachtschepen binnen de stromen van Zeeland blijkt dat het schip van kapitein Eeuwichrijck bij Saeftinge [ofwel bij fort St. Anna] ligt (inv. 1254).

¹² ZA, SZ, inv. 497, fol. 175, 14-10-1638.

21-7-1639, fol. 114

Pieter Pieterssen en Cornelis Brandtwijck worden vermeld als schippers van Doel en de polder van Namen (inv. 497).

22-7-1639, fol. 117 v

Willem Jorissen vermeld als geweldige (provoost) van St. Anna (inv. 497).

3-8-1639

Commandeur Severijn Hoemaker bericht de GR dat op 16-8-1639 de compagnie van Cats [= Charles Peeters dict Cats] op Hoogerwerf dient te worden afgelost; de compagnie van [Jean de] La Buchière uit het garnizoen van fort St. Anna is hiervoor aan de beurt (inv. 1254).

13-10-1639, fol. 163

Luitenant-kolonel Allardt [verm. Maurice de Hallart, luitenant-kolonel in het Franse regiment in Staatse dienst van Isaac de Perponcher, heer van Maisonneuve; Staatsche Leger, deel IV, p. 247] is op bevel van de prins in Zeeland gestationeerd met zeventien compagnieën, waarvan dertien in de polder van Namen, twee voor Lillo en twee voor Philippine (inv. 497).

25-12-1639

De commandeur van het fort St. Anna, Jacques Broucqsault, reageert op een order van de GR d.d. 15-12-1639 inzake versterking van het fort Hoogerwerf ten tijde van vorst. Hij bericht de GR dat zich thans 50 man op Hoogerwerf bevinden uit de compagnie van kapitein [Adriaen van] Beaumont. Deze zullen op 4-1-1640 worden afgelost door de compagnie van [Anthony] Seijs, eveneens uit het garnizoen van fort St. Anna. Dit garnizoen dient bij vorst eerder te worden versterkt dan verzwakt. Hij geeft de GR in overweging om fort Hoogerwerf te doen versterken met manschappen uit compagnieën die in Zuid-Beveland zijn gelegerd (inv. 1254).

15-4-1640, fol. 44

De commandeurs van Lillo, Liefkenshoek en St. Anna zal worden gevraagd zich nader te informeren over de plannen van de vijand bij Zandvliet, gezien het feit dat daar veertien sloepen gezien zijn (inv. 498).

9-8-1640, fol. 113

Commies Pieter de Gomme krijgt een vergoeding voor de door hem voorgeschoten bedragen in het jaar 1632, toen graaf Willem expedities ter verovering van de Kruisschans, Hoogerwerf en de polder van Namen ondernam (inv. 498).

11-9-1640

De prins van Oranje wordt door de GR “ernstig gerecommandeerd” om troepen naar Zeeland te zenden voor het behoud van de forten en de grenzen (inv. 498).

9-10-1640, fol. 150 v

Dirick Gerritsen, inwoner van de polder van Namen, verzoekt om naast Pieter Janssen van de Kruispolder te mogen varen. Het verzoek is afgeslagen (inv. 498).

30-5-1641, fol. 263

Commandeur Jacques de Broucqsaut is toestemming verleend om zaad van zijn eigen gewas van Oostburg naar het dorp van de polder van Namen te vervoeren, op voorwaarde dat hij de accijns betaalt en instemt met visitatie van het zaad op het fort St. Anna (inv. 498).

15-8-1641, fol. 320-320 v

De compagnie van wijlen kapitein Severijn Hoeijmaecker zal van Liefkenshoek naar de polder van Namen trekken. Vanuit de polder van Namen zullen de soldaten van kapitein la Bussiere naar St. Cathalina [bij Oostburg] gaan (inv. 498).

26-11-1641

De GR leggen aan de Raad van State een plan voor inzake de bezetting van Hoogerwerf. Dit behelst o.m. dat er in het vervolg uit elke Zeeuwse compagnie [dat waren er toen dertig] twee “koppen” geleverd zullen worden.¹³ Vermeden moet worden om bij de selectie van soldaten dwang toe te passen [daarmee waren tot dan toe slechte

13 ZA, SZ, inv. 1806; de Raad van State keurde dit besluit goed.

ervaringen opgedaan]. De majoor van het fort krijgt het recht om uit deze bezetting twee sergeanten en drie korporaals aan te wijzen (*“te kiezen ende stellen”*). De Raad van State keurt het voorstel goed op 26-11-1641.

25-5-1642, fol. 86 v

Nicolaes Joossen Vinck, voorheen pestmeester op Lillo en daarna op St. Anna, krijgt £ 16:13:4 (inv. 499).

24-6-1642, fol. 100-101 v

Pieter Souvrij wordt vermeld als vaandrig van de compagnie van Jacques de Broucsaut.

Wijlen Johan Wielandt wordt vermeld als dijkgraaf, woonachtig in de polder van Namen (inv. 499).

16-8-1642, fol. 122

De gepermitteerde schippers hebben verzocht in plaats van bij fort St. Anna in de vloot van Lillo te worden gevisiteerd (inv. 499).

6-9-1642

Vanuit fort St. Anna bericht commandeur Jacques Broucsaut dat er aanwijzingen zijn dat de Spanjaarden een aanval voorbereiden op de Staatse Scheldeforten (*“de plaetsen op desen stroom”*) (inv. 1257, brief nr. 213).

7-9-1642

Majoor-commies Vizer bericht de GR dat die dag, 's ochtens om 06.00 uur, 50 tot 60 soldaten uit Zandvliet de Agger overstaken en een aanval op het fort pleegden. Toen ze werden ontdekt zijn er 11 soldaten op afgestuurd en is op hen geschoten. Daarbij vielen aan Spaanse zijde een dode en ettelijke gewonden. Een van de aanvallers werd gevangen genomen. Mede dank zij assistentie van enige sloepen van nabijgelegen Staatse oorlogsschepen kon de aanval worden afgeslagen. Er is een Spaanse sloep in beslag genomen (inv. 1257).

24-4-1643, fol. 216 v en 217

Er zal een lijst worden opgesteld van de vletters. Zij zullen bij de vloot van Lillo worden gevisiteerd, alsmede bij de vloot van St. Anna. Daarnaast zullen zij met niet meer dan zes schuiten tegelijk mogen passeren, die alleen door twee mensen bemand zullen worden. De commandeurs van de forten en de vlootcommiezen dienen hierop nauw toezicht te houden, zodat er niets ten nadele van het land gebeuren zal (inv. 499).

24-4-1643, fol. 218

Sebastiaen Cortebeecke [Gortebeccke?], inwoner van Heijnsdijck [= Hengstdijk], wil graag met Michiel Crieckaert op Antwerpen varen. De GR zullen hem aanbevelen als er een vacante plaats is bij de schippers, die varen vanuit de polders van Ossenisse, Hontenisse en Namen (inv. 499).

21-7-1643

Er wordt melding gemaakt van een krijgsraad op St. Anna, waarbij aanwezig waren: commandeur Broucsaut, de kapiteins [Anthony] Seijs, [Adriaan] Manmaker en [Matthijs] Hoemaker, de luitenanten Beaumont en Broucsaut, de vaandrighs Sobrij [Pieter Soubrij], Vos en [Adriaan van] Borssele en de sergeant-majoor Christoffel Clouck. De predikant Abraham van der Weele maakt bezwaar tegen de doodstraf van Pieter Jansen, soldaat in de compagnie van Matthijs Hoemaker. Hij moet zich voor dit bezwaar verantwoorden (inv. 1258, brief nr. 131).

16-2-1644, ongefol.

Claes Leenmans, inwoner van de polder van Namen, heeft de GR verzocht om niet vervolgd te worden, vanwege zijn dienst onder de Spanjaarden. De heren gaande over de verpachtingen op Lillo en Liefkenshoek zullen zich nader informeren (inv. 500).

18-4-1644

Bericht wordt dat de troepen op St. Anna zijn gemonsterd door Isaak de Brauw. Het garnizoen bestaat uit compagnieën van de kapiteins Jacques Broucsaut, Anthony Seijs, Matthijs Hoemaker, Adriaen van Manmaecker en Robert Wassy zaliger (inv. 1259).

28-4-1644

Vanuit fort St. Anna bericht monstercommissaris Isaak de Brauw de GR over de monstering van de troepen op St. Anna en Hoogerwerf. Op St. Anna zijn de compagnieën gemonsterd van de kapiteins Jacques Broucsaut,

Anthony Seijs, Mathijs Hoemaker, Adriaen van Manmaker en van Robert de Vassij zaliger; op Hoogerwerf de manschappen van majoor Johan Vizer. Hij overlegt de betreffende monsterrollen (inv. 1259).¹⁴

31-8-1645, ongefol.

De heren Tenijs en Reijgersbergh zullen zo snel mogelijk afreizen en Oud-Lillo te samen met de redoutes van Liefkenshoek en St. Anna inspecteren. Er zal dit seizoen nog begonnen worden met de sloop van Oud-Lillo en de bouw van een redoute (inv. 500).

18-9-1645, ongefol.

Cornelis Adriaenssen de Recht vermeld als gepermitteerd schipper uit de polder van Namen (inv. 500).

6-10-1646, fol. 101

Leendert Lindemans, zoon van Laurens Lindemans, mag in de plaats van zijn overleden vader varen vanuit de polder van Namen op Antwerpen (inv. 501).

23-10-1646, fol. 105

Jan Rebou en Jaecques Rouselon worden vermeld als soldaten onder kapitein Wassij, tegenwoordig in garnizoen op St. Anna (inv. 501).

6-2-1650

Monstercommissaris Johan Coomans bericht vanuit Tholen de GR dat hij op 21-1-1650 het "volck" op Hoogerwerf heeft gemonsterd evenals het garnizoen op het fort St. Anna. Daar betrof het de compagnieën van [Philips] Wassy en [Jacobus] Van Roijen. Hij overlegt de monsterrollen en meldt dat hij deze niet eerder heeft kunnen overleggen vanwege het "gesloten" water en het ontbreken van schepen (inv. 1265, nr. 13).

14-4-1651, fol. 92 v

Cornelia Morreel wordt vermeld als weduwe van Gerrij Weijers, in leven soldaat onder de compagnie van kapitein [Philips] Wassij, commandeur op fort St. Anna (inv. 504).

13-6-1651, fol. 128 v

Meester Paulus Vesard wordt vermeld als voormalig predikant in de polder van Namen, nu beroepen te Ritthem (inv. 504).

13-11-1651, fol. 334

Abraham van der Weele wordt vermeld als predikant op fort St. Anna in de polder van Namen (inv. 504).

12-12-1651, fol. 366

Willem Jorissen wordt vermeld als geweldige provoost in de polder van Namen (inv. 504).

21-3-1653, fol. 87

Roelandt Kloeck wordt vermeld als commies van de ammunitie van oorloge in de polder van Namen (inv. 506).

24-12-1654, fol. 241

Commandeur [Anthony] Seijs heeft de GR geschreven dat de mensen van de andere zijde [bedoeld zal zijn: Spaanse militairen?] willen doorgaan met het houden van 'hare vergaerdagen' in de polder van Namen.¹⁵ Hij wil graag de intentie van de GR hierover weten en eventuele orders tot optreden ontvangen. De GR stellen dat de commandeur de Spaanse officieren met alle mogelijke remonstranties, inducties 'en oock ist noodt comminatoiren' zal trachten te demoveren. Weigeren zij dan zal de commandeur zich moeten onthouden van een confrontatie en de GR hierover berichten.

De heren van de Staten-Generaal zullen eveneens op de hoogte worden gesteld en gevraagd worden een beslissing uit te vaardigen (inv. 507).

3-1-1655

Vanuit fort St. Anna bericht Johan de Vassy [als plaatsvervanger van zijn broer Philips] over schade aan het fort St. Anna in relatie tot het herdijken van de polder van Namen.¹⁶ Hij is ongerust over de defensie van het fort en

¹⁴ De genoemde monsterrollen gingen waarschijnlijk verloren.

¹⁵ De polder van Namen was toen nog niet herdijkt na de overstroming van 9-11-1653.

¹⁶ De schade zal betrekking hebben gehad op de noordwesterstorm van 9-11-1653.

verzoekt de GR om versterking van het garnizoen gedurende de herdijking. Hij meldt dat in opdracht van de Staten-Generaal 50 musketiers uit het garnizoen van Hulst in het fort verblijven (inv. 1270).

20-1-1656, ongefol.

Adriaen Baeck [Baeke] is beroepen tot predikant op fort St. Anna in de polder van Namen als opvolger van de overleden Abraham van der Weele (inv. 508).

3-6-1659, ongefol.

Commissie Jacob Gallieris krijgt opdracht de compagnieën in garnizoen langs de Schelde binnen Lillo, Liefkenshoek, St. Martijn op Hoogerwerf en St. Anna in de polder van Namen te monstren (inv. 511).

13-7-1662, fol. 8-9

Ondanks het door de GR ingestelde verbod op het vissen naar mosselen op de wateren van het gewest Zeeland door de inwoners van Antwerpen is er toch gevestigd. De vissers beweren pachters te zijn van Willem van der Voordt, die de visserij gepacht heeft bij de hertog van Aarschot. Van der Voordt heeft de eed gezworen om buiten het district van de hertog niet te vissen. De GR geven de commandeurs van Lillo, Liefkenshoek, de polder van Namen en Hoogerwerf de opdracht alle schepen uit Antwerpen of de Spaanse Nederlanden die vissen of mosselen vangen aan te houden en terug te sturen. De commissie op de vloot mogen vissers met hun vangst niet laten passeren. Schippers die beweren de vangst gekocht te hebben van inwoners van Zeeland dienen een attestatie of een schriftelijk bewijs te tonen, alvorens zij mogen passeren. Ook de commandeur van Axel zal geschreven worden dat hij optreedt tegen schippers uit de Spaanse Nederlanden in het Hellegat (inv. 517).

22-12-1662, fol. 278

Commandeur Johan Seijs van Lillo heeft de GR vermeld dat hij vanwege het overlijden van commandeur Berendrecht een van de oudste kapiteins van Zeeland is geworden. Hij mag een soldaat van zijn compagnie op fort Hoogerwerf terug laten keren en vervangen door een soldaat uit de compagnie van kapitein [De] Beaufort. De soldaat zal pas terugkeren als zijn vervanger is gearriveerd (inv. 517).

29-12-1662, fol. 278

De GR schrijven de commandeur van fort St. Anna in de polder van Namen dat hij de van zijn kwetsuur genezen majoor Blequin zal berichten dat deze terug dient te keren naar zijn garnizoen aldaar, anders zullen er maatregelen worden genomen (inv. 517).

12-4-1663, fol. 155

Kapitein Joan Vassij wordt [tijdelijk] geacordeerd met het commandeurschap van fort St. Anna in de polder van Namen vanwege de ziekte van zijn broer Philip de Vassij (inv. 518).

20-4-1663, fol. 175 v

De weduwe Elisabeth ten Haeff dient er terstond voor te zorgen dat de officieren en soldaten van de compagnie van haar overleden man Philips de Vassij hun achterstallige soldij, dat zij weigert te betalen, uitbetaald krijgen. Op 3-5-1663, fol. 193 v, schrijft zij de GR dat de krijgsraad van St. Anna haar de toegang tot haar huis en meubels op het fort heeft ontzegd. Zij dient zich echter tot de 'justitie' op het fort te wenden (inv. 518).

10-5-1663, fol. 214 en 214 v

Op een akte van de Raad van State is Balthasar van Spijckerhof benoemd als majoor op fort St. Anna in de polder van Namen als opvolger van de onlangs overleden Franchois Blequin (inv. 518).

17-8-1663, fol. 95

Vermelding van het verscheppen van de compagnie van kapitein [Bernard de] Beaufort uit Hulst naar St. Anna in de polder van Namen (inv. 519)[Hij was op 20-4-1663 door de Raad van State tot commandeur aldaar benoemd].

24-8-1663, fol.105

Kapitein Bernard de Beaufort wordt vermeld als commandeur van [het fort St. Anna in] de polder van Namen (inv. 519).

2-10-1663, fol. 155

De predikanten van Lillo en St. Anna moeten voor de GR verschijnen vanwege de kwestie die tussen beide kerkenraden is ontstaan over drie wezen (inv. 519).

15-11-1663, fol. 190-190 v

De GR zijn erover ingelicht dat diegenen die het toegestaan is hun op de binnenstromen gevangen vis door de vloot van Lillo naar Antwerpen en andere kwartieren in Brabant of Vlaanderen brengen, dit doen zonder daarover “s land gerechtigheid” [licenten] af te dragen. Dit speelt eveneens bij de eigen ingezetenen betreffende gevangen zeevis. De commiezen op de vloot mogen voortaan geen vis meer laten passeren, zowel op de binnenstromen als elders gevangen, tenzij kan worden aangetoond dat over die vis te Bergen op Zoom, de polder van Namen, ‘off van eenigh ander uijtgaende comptoir verkregen’ de “gerechtigheid” is afgedragen. Er zal voor niemand een uitzondering worden gemaakt (inv. 519).

30-11-1663, fol. 210 v

Het verzoek van de kerkenraad van Lillo om een vergoeding voor het onderhouden van drie arme kinderen is door de GR afgeslagen. De eerder genoemde twist tussen de kerkenraden van Lillo en St. Anna is hierdoor veroorzaakt. De kerkenraad van Lillo krijgt voor onkosten [wel] een vergoeding van £ 30 (inv. 519).

5-2-1665, fol. 52 v

Robbert de Ridder wordt vermeld als vaandrig onder de compagnie van kapitein Loncke. Hij heeft de GR verzocht om van plaats te mogen verwisselen met de vaandrig van kapitein De Beaufort, welk verzoek in handen is gesteld van de heren commissarissen die vanwege de aanstaande verpachtingen in Vlaanderen zullen afreizen. Zij zullen de supplianten horen en handelen naar onderlinge tevredenheid (inv. 521).

5-2-1665, fol. 60 v-63

Er is door de GR op last van de Staten van Zeeland besloten de dertig Zeeuwse compagnieën onder te verdelen in drie regimenten. De samenstelling van de nieuwe regimenten ziet er als volgt uit (inv. 521):

Het eerste regiment.

Gaspar de Maurignault, kolonel.
Anthonij Seijs, luitenant-kolonel.
Ditmar van Wijnbergen, sergeant-majoor.
Christiaen de Buvrij.
Johan Everssen.
Wighbert van der Does van Noordwijk.
Ferdinandus Sidlemetskij.
Bartholomeus Looper.
Willem van Campen.
Adriaen Loncke.

Het tweede regiment.

Simon Schotte, kolonel.
Joan Seijs, luitenant-kolonel.
Joan Cauw, sergeant-majoor.
Pieter Alvaris, dict Hoemaecker.
Leendert Mogge.
Joan de Wassij.
Bernard du Beaufort.
Nicolaes Ockerssen.
Cornelis Bollandt.
Franchois Cabeljauw.

Het derde regiment.

Theodorus van Vrijbergen, kolonel.
Jacob Campe van Bruheze, luitenant-kolonel.
Elias de Lion, sergeant-majoor.
De heer Rhijn-Graeff.
Prins Fritz van Nassouw.
Charles van der Zwalm.
Cornelis Ghijsselinck.
Willem Brest.
Nicolaes van Vrijbergen.
Jacob Winckelman.

2-5-1665, fol. 256-256 v

De commandeurs van de provincie, almede de gouverneurs van de steden Sluis en Bergen op Zoom, en de commandeurs van Hulst, Sas van Gent, de polder van Namen, Philippine, IJzendijke, Aardenburg, Cadzand, Axel, Terneuzen, Biervliet, Lillo en Liefkenshoek dienen de GR ervan te berichten hoeveel compagnieën te voet en te paard in haar garnizoenen zijn. Verder wordt er gevraagd naar de sterkte van de compagnieën, hoeveel soldaten uit iedere compagnie reeds op zee dienen en wie van de officieren zich niet bij hun compagnie ophouden (inv. 521).

5-5-1665

De commandeur van St. Anna, Bernard de Beaufort, bericht de GR over de bezetting van het fort St. Anna (inv. 1280.1).

2-10-1665

De commandeur van Hulst, Willem de Bondt, informeert de GR over de omvang van de Staatse troepen in Hulst en het Hulsterambacht (incl. het fort St. Anna) en zijn zorgen daarover (inv. 1280.1).

9-10-1665, fol. 230 v-231

Willem van Hoorn, inwoner van fort St. Anna in de polder van Namen en toezichthouder op de sloepen die gebruikt worden voor het verhinderen van de ongeoorloofde visserij op krabben, mossels, e.d. door kleine vaartuigen afkomstig uit Antwerpen, heeft om een verhoging van zijn toelage verzocht van 25 guldens naar 50 guldens. Voordat de GR hierover een besluit nemen dient hij aan hen voor te leggen hoeveel keer hij in actie is gekomen om de verboden visserij te verhinderen, vooral omdat de GR te horen hebben gekregen dat hij de sloepen voor particuliere diensten gebruikt in plaats voor diensten namens het gewest Zeeland (inv. 522).

26-10-1665, fol. 280 v

Het verzoek van soldaat Willem van Hoorn is afgewezen, na bestudering van de attestatie van kapitein Du Beaufort, commandeur op St. Anna in de polder van Namen. 'Niet te min soo wanneer hij eenige schepen of schuiften aldaer soude mogen hebben opgebracht'. Daarvoor zal hij dan een toelage ontvangen (inv. 522).

11-5-1666, fol. 193 v-198

Er is een lijst samengesteld met de onkosten van de reizen van de bodes van de Staten van Zeeland, bij open water:

De kosten van een reis naar Lillo en Liefkenshoek:

Lillo en Liefkenshoek	£ 1:15:0

Schuitvrachten 'gins en weder'	£ 0: 4:0
'Gins en weder' over het veer	£ 0: 0:8
Twee maal 'roeffgelt'	£ 0: 1:0
Aan de roepers	£ 0: 0:8
Aan passagegeld	£ 0: 0:6
Vier dagen kostgeld	£ 0:16:0

	£ 1: 2:10
De reiskosten bedragen in totaal	£ 2:17:10.

De kosten van een reis naar alleen Lillo:

Lillo 'alleene'	£ 1:10:0

Schuitvrachten	£ 0: 4:0
Passagegeld	£ 0: 0:6
Roefgeld	£ 0: 1:0
Aan de roepers	£ 0: 0:8
Drie dagen kostgeld	£ 0:12:0

	£ 0:18:2
De totale reiskosten bedragen	£ 2:8:2.

De kosten van een reis naar St. Anna:

St. Anna	£ 1:10:0
----------	----------

Schuihuur	£ 0:13:4
Passagegeld	£ 0: 3:4
Aan de roeper	£ 0: 0:4
Aan de schippersjongen	£ 0: 0:6
Twee dagen kostgeld	£ 0: 8:0

£ 1: 5:6

De reiskosten naar St. Anna alleen bedragen in totaal £ 2:15:6.

De bodes worden geacht de reizen in conformiteit met de voorgaande reglementen te doen, zonder daarvoor iemand anders te gebruiken (inv. 523).

3-4-1668, ongefol.

David Coolhaes en Pieter van Hooven worden vermeld als commiezen op het Sas van Gent en Roelandt Clock [Clouck] als commies op St. Anna in de polder van Namen (inv. 663).

8-5-1668, ongefol.

Schipper Domis Antheunissen krijgt £ 11:17:11 voor het vervoeren van de compagnie van de kapitein en compagnie van majoor Van den Heuvel naar de polder van Namen (inv. 663).

15-5-1668, ongefol.

Schipper Abraham Matthijsen krijgt £ 1:4 voor het vervoeren van de compagnie van kapitein Rogier van Sas van Gent naar de polder van Namen (inv. 663).

28-6-1668, ongefol.

Korporaal Willem van Hoorn zal vanwege de vacante kanonnierplaats in de polder van Namen de proeve van bekwaamheid afleggen voor equipagemeester Frans Janssen en de kanonniers van Vlissingen (inv. 663).

29-6-1668.

Willem van Hoorn is aangenomen als kanonnier in de polder van Namen (inv. 663).

16-11-1668, ongefol.

De GR hebben schipper Jan Thomissen van fort St. Anna toestemming gegeven om zijn zoon Thomis Janssen vanuit Suriname terug te laten keren naar het vaderland (inv. 664).

8-8-1669, ongefol.

Robbert Nimmerich, door de Staten-Generaal verkozen tot majoor op St. Anna in de polder van Namen in plaats van Balthasar van Spijckerhof, krijgt alsnog zijn gage uitbetaald vanaf 13 juni, op de voorwaarde dat zijn commissie wordt geregistreerd (inv. 665) [Hij verkreeg commissie van de Staten van Zeeland op 13-6-1669].

29-11-1669, ongefol.

Een niet nader beschreven verzoek van Willem van Hoorn, konstabel en 's lands sloeproeier op fort St. Anna, is afgeslagen (inv. 665).

8-5-1670, ongefol.

De GR besluiten om Adriaen Baeke, predikant op het fort St. Anna in de polder van Namen, te vragen waarom hij reeds gedurende twee jaren geen diensten meer verzorgt op het fort Hoogerwerf, waartoe hij verplicht is (inv. 666).

7-6-1670, ongefol.

Wat betreft de uitoefening van de godsdienst op Hoogerwerf hebben de GR besloten dat Adriaen Baeke, predikant op St. Anna in de polder van Namen, elke 14 dagen, of zoveel als het gelegen is, als weer en wind het toelaten, de dienst op Hoogerwerf dient te verzorgen. De kosten voor schuitvrachten e.d. die dit met zich meebrengen zullen worden vergoed (inv. 666).

13-6-1670, ongefol.

Predikant Baecke van St. Anna krijgt £ 13:3:4 als vergoeding voor mondkosten voor het waarnemen en uitoefenen 'van den heijligen Godsdienst' op Hoogerwerf (inv. 666).

15-1-1671, ongefol.

Het verzoek van Maria Culenburch, weduwe van wijlen Joris Willemsen, in zijn leven geweldige provoost op St. Anna in de polder van Namen, om de betaling van drie maanden traktement is afgeslagen. Er wordt vastgehouden aan de uitbetaling van de maand waarin de provoost is overleden (inv. 667).

2-10-1671, ongefol.

Robbert "Nimmeger" [Nimmerich] wordt vermeld als majoor op fort St. Anna (inv. 667).

10-5-1672 (in het vervolg steeds ongefolieerd)

De predikant Adriaen Bake van St. Anna is ordonnantie verleend over 77 guldens en 6 stuivers voor onkosten tijdens zijn dienst op Hoogerwerve (inv. 668).

4-7-1672

Vanuit fort St. Anna bericht commandeur Bernard de Beaufort aan de Gecommitteerde Raden van Zeeland het volgende. De vijandelijke [Franse] aanval op Aardenburg van eind juni heeft in de kwartieren van Vlaanderen veel beroering gewekt. Verwijzend naar een eerder verzoek meent hij dat het garnizoen van het fort St. Anna (zijnde een "considerabele fortesse") versterkt dient te worden (het omvat slechts één compagnie) "zodat ik volghens mijn eedt en plicht 's landts dienst naer behooren soude konnen waerneemen". Hij hoopt op een positief besluit (een "gunstighe reflexie") van de Gecommitteerde Raden. Hij stuurt een overzicht van goederen die in het magazijn van St. Anna aanwezig zijn en verzoekt om affuiten te sturen. Hij bericht voorts dat hij een overzicht van de verpachting van de gemene middelen van consumptie op het fort had willen zenden naar de betreffende ontvanger (i.c. burgemeester Cornelis van Erckel te Hulst) maar deze heeft in de vorige week samen met enkele anderen "sijne retraite naer Antwerpen genomen" vanwege het genoemde "alarm" [de aanval op Aardenburg], waarvan hij nog niet is teruggekeerd. In een naschrift meldt hij dat aan de zeecontrescarp van het fort een "groot defect" is opgetreden. Dit deel dient verhoogd te worden en langs de zee kant met rijshout worden bezet (inv. 1287).

24-8-1672

De compagnie van kapitein De Beaufort wordt vanuit de polder van Namen gelegerd te Zoutelande. De commandeur van Hulst wordt verzocht op fort St. Anna voor enige dagen 20 tot 25 soldaten onder een officier te legeren (inv. 668).

6-9-1672

De GR stemmen met het verzoek van kapitein De Beaufort in en hebben zodoende besloten patent te verlenen voor het legeren van 12 soldaten met een sergeant uit zijn compagnie, tegenwoordig te Zoutelande, op fort St. Anna in de polder van Namen, samen met zes soldaten uit het garnizoen van Hulst. De luitenant van de andere soldaten uit Hulst dient met hen terug te keren naar het garnizoen van Hulst (inv. 669).

14-10-1672

Bartholomeus Alvares Hoedemaecker wordt in plaats van zijn broer Pieter op de rol gesteld van oude en impotente soldaten, die betaald worden door Jan Bisschop.

Prins Willem III heeft (op 9-10-1672 te Bodegraven) patenten uitgevaardigd voor drie regimenten waardoor troepen uit Zeeland en de omliggende kwartieren naar Bodegraven dienen te vertrekken. Hierdoor dienen te vertrekken de volgende personen:

- Kolonel De Mauregnault
- Sergeant-majoor Van Campen
- Kapitein Herman van Haersolte
- Kapitein Anthonij van de Perre
- Kapitein Pieter Borrendamme
- Kapitein Gillis de Mauregnault
- Prins Frits van Nassau
- Kapitein La Roquette
- Kapitein Drijwegen
- Kapitein Duvelaer
- Kolonel Simon Schotte
- Luitenant-kolonel Johan Cau
- Sergeant-majoor Nicolaes Ockers
- Kapitein Bernard de Beaufort
- Kapitein Paulus van Oldenburg
- Kapitein Theodorus Zaal

- Kapitein Jan Cabeljau
- Kapitein Machael van Vrijberghe
- Kapitein David Happart
- Kapitein Lieven van Vrijberghe
- Kolonel Sildeniskij
- Luitenant-kolonel Lichtenberg
- Sergeant-majoor Cabeljau
- Kapitein Jan de Vassij
- Kapitein Ingelinus Ingels
- Kapitein Rutger Teijlen
- Kapitein Anthonij Valck
- Kapitein Pieter van Gogh
- Kapitein Bias
- Kapitein Alvares Hoedemaecker

Omdat door het vertrek van de drie regimenten een aantal grensposten ontbloot worden van mankracht, is besloten deze te versterken met troepen die nu gelegerd zijn op Walcheren. In Zeeland en Staats-Vlaanderen bleven achter:

- Kapitein Wolffaert van Borsselen; hij werd gelegerd te Veere
- Kapitein Anthonij Colve, idem te Lillo
- Kapitein Abraham Schieft(?), idem op de Juffrouwschans (Jufferschans; ten zuiden van IJzendijke in Staats-Vlaanderen)
- Sergeant-majoor Domes Sarburch, idem te Axel
- Coenraet Coene, idem te Sluis
- N.N. Stolsen, idem te Philippine
- Kapitein Van Borsselen; zijn troepen werden te Sluis gelegerd
- Kapitein Ockers, idem te Sluis
- Kapitein Van Aerssen, idem te Philippine
- Kapitein Van den Swalme, idem vanuit Sluis te IJzendijke (inv. 669).

15-10-1672

Luitenant-kolonel Perceval, commandeur van Hulst, dient vanwege het vertrek van de soldaten van kapitein De Beaufort uit fort St. Anna naar Bodegraven 12 vervangers uit het garnizoen van Hulst op het fort te legeren (inv. 669).

18-10-1672

Het is kapitein De Beaufort toegestaan twee soldaten uit de compagnie van kapitein De Looper te lichten als plaatsvervangers van twee oude soldaten die hun plaatsen onder De Looper zullen innemen (inv. 669).

18-12-1672

De commies van de vivres en ammunitie van oorlog Roelant Clouck van fort St. Anna in de polder van Namen krijgt £ 25 over zes maanden traktement, vervallen op 30 juni 1671 (inv. 669).

27-5-1673

Equipagemeester Adriaen Scheurwater wordt geordonneerd om 'aenstonts te senden' naar Hulst:

- 4 okshoofden brandewijn
- 2000 pond lonten
- 2 'tonnekens' keischroot
- 2 okshoofden grof zout.

naar de polder van Namen (naar het fort St. Anna aldaar):

- een half okshoofd brandewijn
- een half okshoofd azijn
- 200 'wegens' kaas
- 500 'wegens' beschuit
- een half okshoofd grof zout (inv. 670).

6-2-1674

Jan Alvares Hoedemaecker wordt vermeld als vaandrig van kapitein Bernard de Beaufort (inv. 672).

8-2-1674

Schipper Guiljame Avegaer wordt vermeld als inwoner van fort St. Anna (inv. 672).

9-3-1674

Willem Jacobsen krijgt £ 7:4:2 voor het leveren van brood ten dienste van het gewest in de polder van Namen (inv. 672).

5-6-1674

Aan sergeant Anthonij Jansen is arrest verleend op de gage van commies Roelandt Clouck van fort St. Anna om een som van 101 guldens en 7 stuivers te verhalen 'over gedaen afrekeningen' (inv. 672).

14-6-1674

Aan commandeur Jan de Vassij is arrest verleend op het traktement van commies Roelandt Clouck van fort St. Anna in de polder van Namen, om zodoende een som van 150 guldens geleend geld te kunnen verhalen (inv. 672).

19-6-1674

Aan solliciteur Pieter Smitman is 'presentie geconsenteert' van zijn voorgaande arrest op de gage van Roelandt Clouck, commies op fort St. Anna in de polder van Namen (inv. 672).

14-8-1674

Het verzoek van kapitein commandeur Jan de Vassij om penningen te mogen lichten uit het traktement van Roelandt Clouck, commies op fort St. Anna, om zodoende 150 guldens te verhalen, wordt in handen gesteld van commies Obrij, die de Gecommitteerde Raden daarover dient te berichten (inv. 673).

17-8-1674

Luitenant Dominicus Potteij legt voor de GR de eed af omdat hij door de prins van Oranje is verkoren tot luitenant van de compagnie voetknechten van kapitein Bernard de Beaufort (inv. 673).

13-11-1674

Kapitein commandeur Bernard de Beaufort wordt geautoriseerd om de vivres die vorig jaar naar fort St. Anna in de polder van Namen zijn gezonden, te doen verkopen ten profijt van het gewest. Voorts wordt hem gevraagd de medicamentenkist van St. Anna naar equipagemeester Scheurwater te zenden.

Aan Anthonij Jansen, sergeant onder kapitein De Beaufort, wordt arrest verleend op de gage van commies Roelandt Clouck (inv. 673).

19-2-1675

Pieter Nieuweling en Augustin de la Fosse, soldaten onder de compagnie van kapitein De Beaufort, worden vanwege hun hoge ouderdom op de rol van oude impotente soldaten gesteld, te betalen door solliciteur David Kempe (inv. 674).

21-2-1675

De GR verzoeken de heer Van Odijck om aan de Prins van Oranje 'te representeren de diensticheijt' om de compagnie van kapitein De Vassij de oude terug naar Liefkenshoek te zenden, die van kapitein Bernard de Beaufort terug in fort St. Anna in de polder van Namen te legeren, en de compagnie van kapitein Duvelaer weer in Axel te plaatsen, 'alle hun oude commandamenten'. De GR hopen dat de prins hiervoor de nodige patenten uit wil vaardigen (inv. 674).

2-7-1676

De GR hebben besloten dat 'de benoedigste' van de oude ongeschikte soldaten verdeeld worden over een van de compagnieën op de repartitie van de provincie. In totaal worden 86 van hen verdeeld over de 86 compagnieën te voet. Oliver de Meyer wordt bij de compagnie van sergeant Nicolaes Ockers gevoegd, en Jan Mouilde bij de compagnie van kapitein Bernard de Beaufort. Pieter Geerssen wordt onder kapitein Johan de Vassij de oude gesteld en Joris Tabbert onder kapitein Anthonij Colve. De GR hebben bepaald dat de in totaal 86 oude soldaten op de vervalldag moeten worden betaald. Alle solliciteurs of de officieren worden hiertoe gelast (inv. 676).

29-9-1676

Guilliams Avegaer wordt vermeld als provoost op fort St. Anna (inv. 677).

9-2-1677

Jan Diricxsen wordt vermeld als soldaat onder de compagnie van kapitein Bernart de Beaufort (inv. 678).

18-6-1677

Kapitein Bernard de Beaufort krijgt 339 guldens als een van de kapiteins aan wie de 'ordonnantien over de legerwagens' worden uitgekeerd (inv. 678).

22-6-1677

Cornelis Vergout wordt vermeld als konstabel op fort St. Anna (inv. 678).
lanonnier

31-3-1678

Jacob Selle, inwoner van Middelburg, is arrest verleend op de gage van Roelant Clouck, commies op fort St. Anna, om een som van £ 125 te verhalen, met de bijbehorende interest (inv. 680).

20-10-1678

De oude soldaat Jan Anthonij wordt als appointé gesteld op de rol van de compagnie van kapitein Bernard de Beaufort (inv. 681).

14-12-1678

Er is door de GR vergaderd over de oude en ongeschikte soldaten. Daarbij is onder meer uitgekomen dat de GR geen vrouwen en kinderen meer op de rol van oude en impotente soldaten willen stellen. De betaling van de soldaten zal prompt alle maanden moeten plaatsvinden door de solliciteurs Gerson Panneel en Jan Bisschop, op behoorlijke attestaties en kwitanties. Zonder deze documenten zal er geen betaling plaatsvinden. Bovendien is bepaald dat de soldaten hun residentie moeten houden binnen de provincie Zeeland en niet verder dan de grenzen van Bergen op Zoom en Sluis. Verder zullen er geen nieuwe soldaten meer op de rol worden gesteld, maar zullen de vrijgekomen plaatsen moeten worden ingenomen door appointés die nu buiten compagnieën zijn gesteld. Tenslotte is er een lijst opgesteld van de appointés, zowel die wel als die niet op een compagnie zijn gesteld en hun woonplaatsen. In Zierikzee woont Adriaen Watterne, gesteld op de rol van de compagnie van Nicolaes Ockerse. In Bergen op Zoom woont Dircq van Westervoort, gesteld op de compagnie van commandeur Beaufort. In de polder van Namen woont Pieter Nieulinck, gesteld op de rol van kapitein Philips [Johanszn.] de Vassij. Daar woont ook de buiten een compagnie gestelde Augustijn la Fosse. Op Liefkenshoek wonen Pieter Hendricx en Jan de Quant. De eerste is gesteld op de rol van kapitein Lake, de tweede buiten een compagnie. Op Lillo woont Arij Janssen, gesteld op de compagnie van kapitein Bonifae Ockers. In totaal zijn er 63 appointés onder een compagnie gesteld, en 31 appointés op de rol van oude en impotente soldaten (inv. 681).

21-12-1678

Op een verzoek van de kapiteins Bernard de Beaufort en Jacob de Hase, teneinde de soldaten van hun compagnie 'absent geweest op de laeste monsteringe op de rolle mochte werden gestelt en ordonnantie voor deselve geslaagen', hebben de GR verklaard te persisteren bij voorgaande resoluties aangaande dit onderwerp (inv. 681).

26-1-1679

Rentmeester Jacobus van Cromstrijen zal onder meer zorgdragen voor de betaling van de compagnieën van Bernard de Beaufort en Philips de Vassij (inv. 682).

6-4-1679

De 'prestmeester' Paulo Fauchier of bij zijn absentie equipagemeester Gerson Panneel worden gelast om zoveel schepen te pressen [te vorderen] als nodig zijn voor het vervoeren van twee compagnieën te voet naar Philippine. Deze zullen de plaatsen innemen van de compagnie van sergeant-majoor Ockers, die naar Lillo zal worden gebracht, en de compagnie van commandeur De Beaufort, die naar de polder van Namen zal worden getransporteerd (inv. 682).

23-12-1679

Iman de Waeijer heeft als commissaris van de monsteringen Tholen, Bergen op Zoom en onderhorige forten, Hulst en onderhorige forten, Lillo, Liefkenshoek, Frederik (Hendrik), de Kruisschans en St. Anna bij de polder van Namen toegewezen gekregen. De GR hebben te kennen gegeven dat de commissarissen alleen tot het monstere van de compagnieën zijn geautoriseerd wanneer de GR daarvoor toestemming hebben verleend. Zij mogen dus niet op eigen houtje drie tot vier maal per jaar de troepen monstere (inv. 683).

19-7-1686

De armmeesters van fort St. Anna, arrestanten op de gage van majoor Robbert Nimwegen [Nimmerich], verzoeken om de ingehouden gelden te mogen lichten. Klerk David Kempe dient de GR hierover te berichten (inv. 694).

31-5-1715

Ordonnantie wordt verleend aan de ontvanger-generaal [van Zeeland] om £ 36:14 te betalen aan Arnoldus Emmerij, commies van de magazijnen binnen het fort Sint Anna in de polder van Namen. Ter betaling van de door hem voorgeschoten onkosten in het magazijn aldaar in de periode 01-01-1712 tot en met 31-12-1712, volgens overgediende akte van verzoek van de Raad van State der Verenigde Nederlanden (inv. 723).

20-4-1717

Ordonnantie wordt verleend aan de ontvanger-generaal [van Zeeland] om 394 gulden, twaalf stuivers en twaalf penningen te betalen aan Arnoldus Emmerij, commies van de vivres en ammunitie van oorlog op het fort St. Anna. Specificatie van de kosten: f. 172:12:12 ten behoeve van verschoten [voorschotten] in 1713 en f 222,-- in het jaar 1714 aan de magazijnen aldaar (inv. 725).